

Raport
z wykonania Programu ochrony
środowiska gminy Tarnowskie Góry
za lata 2018 – 2019

Tarnowskie Góry, sierpień 2020 r.

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp.....	3
1.1.	Cel wykonania opracowania.....	3
1.2.	Podstawa prawna.....	3
1.3.	Materiały źródłowe.....	3
1.4.	Autorzy opracowania	4
2.	Ogólna charakterystyka gminy Tarnowskie Góry – aktualny stan środowiska	4
2.1.	Położenie administracyjne oraz fizycznogeograficzne.....	4
2.2.	Wody powierzchniowe.....	4
2.3.	Wody podziemne.....	6
2.4.	Gleby	8
2.5.	Zasoby surowców naturalnych	8
2.6.	Powietrze	9
2.7.	Klimat akustyczny	11
2.8.	Pole elektromagnetyczne.....	11
2.9.	Formy ochrony przyrody.....	12
3.	Realizacja zadań własnych Gminy wraz z ich finansowaniem	12
3.1.	Obszar interwencji – Klimat i powietrze.....	13
3.2.	Obszar interwencji – Klimat akustyczny.....	16
3.3.	Obszar interwencji – Gospodarka wodno-ściekowa	16
3.4.	Obszar interwencji – Gleby	19
3.5.	Obszar interwencji - Gospodarka odpadami	20
3.6.	Obszar interwencji – Zasoby przyrodnicze	22
3.7.	Obszar interwencji – Adaptacja do zmian klimatu i nadzwyczajne zagrożenia środowiska.	28
3.8.	Obszar interwencji – Edukacja ekologiczna.....	28
4.	Realizacja zadań MONITOROWANYCH wraz z ich finansowaniem.....	32
4.1.	Obszar interwencji – Klimat i powietrze.....	32
4.2.	Obszar interwencji – Klimat akustyczny.....	34
4.3.	Obszar interwencji – Pole elektromagnetyczne.....	35
4.4.	Obszar interwencji – Gospodarka wodno-ściekowa	36
4.5.	Obszar interwencji – Gleby	38
4.6.	Obszar interwencji – Gospodarka odpadami.....	39
4.7.	Obszar interwencji – Zasoby przyrodnicze	40
4.8.	Obszar interwencji – Edukacja ekologiczna.....	41
5.	Monitoring efektów działalności środowiskowej.....	42
6.	Podsumowanie i wnioski.....	43

1. WSTĘP

1.1. Cel wykonania opracowania

Program ochrony środowiska gminy Tarnowskie Góry do roku 2021 został przyjęty przez Radę Miejską w Tarnowskich Górach Uchwałą Nr XXVII/322/2016 z dnia 27 października 2016 r.

Niniejszy raport został sporządzony w celu określenia postępu w osiągnięciu celów wyznaczonych w *Programie ochrony środowiska gminy Tarnowskie Góry do roku 2021*, poprzez realizację zadań wynikających z *Programu*. Obejmuje okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2019 roku. W raporcie przedstawiono również aktualny stan środowiska na terenie gminy Tarnowskie Góry.

1.2. Podstawa prawna

Polityka ochrony środowiska

Zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1396 z późn. zm.) polityka ochrony środowiska ma na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1295 z późn. zm.). W myśl art. 14 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska polityka ochrony środowiska prowadzona jest również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska.

Program ochrony środowiska

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji krajowej polityki ochrony środowiska, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska. Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, programy ochrony środowiska uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu, rada gminy.

Natomiast **zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, z wykonania programu ochrony środowiska Burmistrz Miasta sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia Radzie Miejskiej.**

Zgodnie z art. 25 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 283 z późn. zm.), burmistrz udostępnia opracowany raport z wykonania programu ochrony środowiska w Biuletynie Informacji Publicznej.

Program ochrony środowiska powinien być opracowany zgodnie z krajową polityką ochrony środowiska, jak również powinien być zgodny z wojewódzkim i powiatowym programem ochrony środowiska.

1.3. Materiały źródłowe

Raport z wykonania programu ochrony środowiska wykonany został na podstawie:

- danych zebranych w Urzędzie Miejskim w Tarnowskich Górach,
- informacji uzyskanych od innych organów ochrony środowiska oraz jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za realizację zadań ujętych w *Programie ochrony środowiska gminy Tarnowskie Góry do roku 2021*,
- danych o stanie środowiska publikowanych na stronach internetowych GIOŚ i WIOŚ Katowice,
- danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny.

1.4. Autorzy opracowania

Adam Mrugacz
Jolanta Flak
Aleksandra Kaleta

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY TARNOWSKIE GÓRY – AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA

2.1. Położenie administracyjne oraz fizycznogeograficzne

Gmina Tarnowskie Góry jest gminą miejską położoną na południu Polski, w środkowej części województwa śląskiego, w powiecie tarnogórskim, graniczy:

- od północy z gminą Kalety, Miasteczko Śląskie i Tworóg,
- od wschodu z gminą Świerklaniec i Radzionków,
- od południa z gminą Bytom,
- od zachodu z gminą Zbrosławice i Tworóg.

Zgodnie z podziałem administracyjnym Tarnowskie Góry dzielą się na 11 dzielnic: Bobrowniki Śląskie-Piekary Rudne, Lasowice, Opatowice, Osada Jana, Pniowiec, Repty Śląskie, Rybna, Sowice, Stare Tarnowice, Strzybnica, Śródmieście-Centrum.

Gmina Tarnowskie Góry zajmuje powierzchnię około 84 km² (8.388 ha), co stanowi 0,68% powierzchni województwa śląskiego oraz 0,03% powierzchni kraju (GUS, stan na rok 2019). Tarnowskie Góry są gminą miejską o charakterze turystyczno-przemysłowym. Liczba mieszkańców na koniec 2018 r. wynosiła 58 893, natomiast według stanu na dzień 31.12.2019 r. gminę zamieszkiwało 58 933 osób. Gęstość zaludnienia na terenie gminy wynosi około 702 osoby na kilometr kwadratowy powierzchni.

Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną Polski w układzie dziesiętnym gmina Tarnowskie Góry położona jest w prowincji Wyżyny Polskie (34), w podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (341), na pograniczu dwóch makroregionów. Północna część Tarnowskich Gór leży w granicach makroregionu Wyżyna Woźnicko-Wieluńska (341.2), w obrębie mezoregionu Obniżenie Górnej Małej Panwi (341.28), natomiast południowa część gminy znajduje się w makroregionie Wyżyna Śląska (341.1), w mezoregionie Garb Tarnogórski (341.12).

Południowa część gminy ma charakter wyżynny z dużą ilością pogórnicznych antropomorficznych form terenowych. Najwyższe wyniesienia to góra Cipiorg (340 m n.p.m.) zlokalizowana w obrębie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Doły Piekarskie” oraz Srebrna Góra (347 m n.p.m.) na granicy z Bytomiem. Wzgórza te rozdziela odkrywka dawnej kopalni dolomitu „Bobrowniki-Błachówka” zwana również „Kanionem Tarnogórskim”. W części południowo-zachodniej obszar wyżynny rozcięty jest doliną rzeki Dramy. Część północna i zachodnia obszaru gminy stopniowo się obniża, stanowiąc zlewisko Stoły, Potoku Pniowieckiego oraz innych mniejszych cieków. Najniżej położone miejsca znajdują się przy północno-zachodniej granicy Tarnowskich Gór i wykazują rzędne ok. 256 m n.p.m.

2.2. Wody powierzchniowe

Większość obszaru gminy Tarnowskie Góry znajduje się w dorzeczu Odry i należy do zlewni jej prawostronnych dopływów – Małej Panwi i Kłodnicy. Północna oraz wschodnia część gminy położona jest w obrębie regionu wodnego Środkowej Odry, natomiast południowo-zachodnia część gminy leży w regionie wodnym Górnej Odry. Niewielki fragment w południowo-wschodniej części Tarnowskich Gór znajduje się w dorzeczu Wisły, w regionie wodnym Małej Wisły i odwadniany jest przez prawostronne dopływy Brynicy.

Głównymi rzekami przepływającymi przez teren gminy są Stoła (lewostronny dopływ Małej Panwi) i Drama (prawostronny dopływ Kłodnicy). Sieć hydrograficzną gminy uzupełniają nieliczne mniejsze ciek: Rów Starotarnowicki, Potok Pniowiecki oraz ciek bez nazwy i rowy melioracyjne. Stoła bierze swój początek na wysokości 320 m n.p.m. w dzielnicy Bobrowniki Śl. – Piekary Rudne i jest liczącym ok. 26 km dopływem Małej Panwi o powierzchni zlewni 239,8 km². Rzeka Drama ma swój początek w okolicy rezerwatu przyrody Segiet, w dzielnicy Repty Śląskie. Długość Dramy to ok. 25 km, a powierzchnia zlewni wynosi 178,45 km². Na terenie Tarnowskich Gór znajdują się również nieliczne zbiorniki wód powierzchniowych. Są to niewielkie stawy i zalewy o charakterze antropogenicznym, zlokalizowane głównie w północno-zachodniej części gminy.

Badania jakości wód powierzchniowych z terenu gminy prowadzone są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Na terenie gminy Tarnowskie Góry obecnie nie znajduje się żaden punkt monitoringowy. Najbliższe punkty monitoringowe na rzece Drama znajdują się w sąsiadującej z Tarnowskimi Górami gminie Zbrostawice. Wody rzeki Stoły badane są na terenie gmin Tworóg i Krupski Młyn.

Ocenę jakości wód powierzchniowych przepływających przez teren gminy w 2018 r. i 2019 r. w punktach monitoringowych usytuowanych najbliżej analizowanego terenu przedstawiają tabele poniżej.

Tabela 1 Ocena stanu wód przepływających przez teren Tarnowskich Gór w 2018 roku

<i>Nazwa punktu pomiarowego</i>	<i>Nazwa JCWP</i>	<i>Stan chemiczny</i>	<i>Ocen stanu JCWP</i>	<i>Stan/potencjał ekologiczny</i>	<i>Klasa</i>
Drama – m. Zbrostawice, km 18,4	Drama do Grzybowickiego Potoku włącznie	dobry	brak możliwości oceny	badania nie były prowadzone	
Stoła m. Brynek, km 9,00	Stoła od źródła do Kanara	poniżej dobrego	zły stan wód	słaby	4
Stoła - ujście do Małej Panwi m. Potępa, km 0,30	Stoła od Kanara do Małej Panwi	poniżej dobrego	zły stan wód	badania nie były prowadzone	

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

Tabela 2 Ocena stanu wód przepływających przez teren Tarnowskich Gór w 2019 roku

<i>Nazwa punktu pomiarowego</i>	<i>Nazwa JCWP</i>	<i>Stan chemiczny</i>	<i>Ocen stanu JCWP</i>	<i>Stan/potencjał ekologiczny</i>	<i>Klasa</i>
Drama – m. Zbrostawice, km 18,4	Drama do Grzybowickiego Potoku włącznie	dobry	zły stan wód	umiarkowany	2
Stoła m. Brynek, km 9,00	Stoła od źródła do Kanara	poniżej dobrego	zły stan wód	badania nie były prowadzone	
Stoła - ujście do Małej Panwi i m. Potępa, km 0,30	Stoła od Kanara do Małej Panwi	poniżej dobrego	zły stan wód	umiarkowany	3

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

Stan chemiczny wód rzeki Stoły wciąż nie jest dobry, co wynika przede wszystkim z wysokiej zawartości metali ciężkich, takich jak: kadm, ołów i nikiel, arsen, bar, bor, cynk, miedź. Na zły stan chemiczny wpływa również zanieczyszczenie wód wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi (WWA), w tym również najbardziej szkodliwym benzo(a)pirenem. Podwyższone są także stężenia substancji biogenych. Jakość wód rzeki Dramy jest nieco lepsza, a ich stan chemiczny, podobnie jak w poprzednich latach, określany jest jako dobry. Główny wpływ na kształtowanie jakości wód powierzchniowych na terenie Tarnowskich Gór mają wody opadowe i roztopowe spływające z terenu gminy oraz ścieki socjalno-bytowe.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska WIOŚ w Katowicach prowadzi również badania chemizmu wód powierzchniowych pod względem zawartości toksycznych chloropochodnych etenu. Wyniki pomiarów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3 Ocena zawartości tri- i tetrachloroetenu w wodach powierzchniowych przepływających przez teren Tarnowskich Gór w latach 2018-2019

Nazwa punktu pomiarowego	Trichloroeten (µg/l)	Tetrachloroeten (µg/l)
Rok 2018		
Drama – m. Zbrostawice, km 18,4	5,31	1,10
Rok 2019		
Drama – m. Zbrostawice, km 18,4	4,77	0,92

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

Analiza wyników badań tri- i tetrachloroetenu na przestrzeni ostatnich lat wskazuje na utrzymywanie się wysokich, przekraczających normy zdrowotne oraz środowiskowe stężeń tych związków w wodach powierzchniowych przepływających przez teren gminy Tarnowskie Góry.

2.3. Wody podziemne

Zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną słodkich wód podziemnych według Atlasu hydrogeologicznego Polski (Paczyński, 1995) gmina Tarnowskie Góry znajduje się w regionie XII śląsko-krakowskim, w subregionie XII_I triasu śląskiego, w rejonie XII_{IB} gliwickim. Według podziału na regiony wodne (Paczyński, Sadurski, 2007) teren Tarnowskich Gór leży na pograniczu dwóch prowincji: prowincji Odry, w regionie środkowej Odry (RŚO), subregionie południowym (SŚOPd) oraz prowincji Wisły, w regionie środkowej Wisły (RŚW), subregionie wyżynnym (SŚWW). Teren gminy Tarnowskie Góry położony jest w obrębie trzech Jednolitych Części Wód Podziemnych (według podziału na 172 części). JCWPd nr 110 obejmuje północną i centralną część gminy, JCWPd nr 111 – południowo-wschodnią część Tarnowskich Gór, natomiast JCWPd nr 128 – południowo-zachodnią i skrajnie południową część gminy. Obszar Tarnowskich Gór podzielony jest pomiędzy dwa triasowe Główne Zbiorniki Wód Podziemnych: północna część miasta, obejmująca głównie tereny leśne, leży w zasięgu GZWP nr 327 Lubliniec-Myszków, natomiast południowa część znajduje się na obszarze GZWP nr 330 Gliwice.

Na terenie gminy Tarnowskie Góry występuje kilka poziomów wodonośnych. Pierwszy poziom związany jest z piaszczysto-żwirowymi osadami czwartorzędu, jednak ze względu na słabą wydajność i dużą podatność na zanieczyszczenia nie ma on znaczenia użytkowego. Kolejne poziomy związane są z wapieniami i dolomitami triasu środkowego i dolnego. W ich obrębie wyróżnić można kompleks wodonośny serii węglanowej, który stanowi główny użytkowy poziom wodonośny w rejonie Tarnowskich Gór.

Jakość wód podziemnych na terenie gminy monitorowana jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. W 2018 r. badania prowadzone były jedynie w punkcie pomiarowym sieci krajowej 0902/K Repty (studnia wiercona). W 2019 r. monitoringiem zostały objęte 2 punkty sieci krajowej: 0902/K Repty i 1704/K Tarnowskie Góry oraz 1 punkt sieci regionalnej 0082/R Tarnowskie Góry (nieczynne ujęcie wody Staszic). Jakość wód badanych w ramach monitoringu krajowego i regionalnego przedstawia tabela nr 4.

Tabela 4 Jakość wód podziemnych w punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenie gminy Tarnowskie Góry w 2018 r. i 2019 r.

Nr pkt	Nazwa	Stratygrafia warstwy wodonośnej	Głębokość do stropu warstwy wodonośnej [m]	Charakter zwierciadła wód podziemnych	Klasa jakości wody	Wskaźniki w zakresie stężeń dla danej klasy jakości
Rok 2018						
0902/K	Repty	T	23,00	napięte	III	NO ₃
Rok 2019						
0902/K	Repty	T	23,00	napięte	III	NO ₃ , O ₂
1704/K	Tarnowskie Góry	T1+2	54,00	napięte	II	temp., SO ₄ , Ca, Mo
0082/R	Tarnowskie Góry	T2	142,00		III	Ca

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

Wody podziemne badane w punktach pomiarowych zlokalizowanych w granicach gminy Tarnowskie Góry są zadawalającej i dobrej jakości (klasa II i III jakości). W porównaniu do lat poprzednich stan ten nie uległ znaczącej poprawie. Degradacja wód podziemnych nastąpiła głównie na skutek zmniejszenia zasobów wód podziemnych w wyniku wieloletniego odwadniania górotworu przez działalność górnictwa kruszcowego (obecnie eksploatacja surowców mineralnych na terenie gminy została zaniechana), zmniejszenia infiltracji wód opadowych na terenach izolowanych i skanalizowanych, a także zanieczyszczenia płytkiego poziomu wód gruntowych w związku z urbanizacją, rozwojem rolnictwa i transportu. Wpływ na jakość wód podziemnych ma również gospodarka wodno-ściekowa, a także substancje wymywane przez wody opadowe ze zwałowisk odpadów niebezpiecznych na terenie po Zakładach Chemicznych „Tarnowskie Góry”.

W tym miejscu należy nadmienić, że realizacja programu pn. „Ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 330-Gliwice poprzez kompleksowe unieszkodliwienie odpadów wraz z rekultywacją terenów skażonych Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji” zapoczątkowana została w 1997 r. i prowadzona była do 2005 r. przez Likwidatora Zakładów.

W 2008 r. Starosta Tarnogórski (wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej) przejął w zarządzanie (do zasobu nieruchomości Skarbu Państwa) nieruchomość po byłych Zakładach Chemicznych „Tarnowskie Góry” i od 2010 r. kontynuuje działania „naprawcze” w ramach przedmiotowego przedsięwzięcia, polegające na usunięciu całości odpadów zalegających na nieuszczelnionym podłożu, zdeponowaniu ich wraz ze skażonymi gruntami w ekologicznym wybudowanym Centralnym Składowisku Odpadów i zrehabilitowaniu terenów Zakładów Chemicznych. W latach 2000 – 2012 wykonano szeroki zakres prac, a finansowanie przedsięwzięcia odbywało się etapowo ze środków publicznych (w oparciu o środki Skarbu Państwa, WFOŚiGW oraz NFOŚiGW). W sumie unieszkodliwiono ok. 1 mln m³ odpadów poprodukcyjnych, co stanowi ok. 70 % planowanego zakresu rzeczowego.

W latach 2012 – 2019 zadanie nie było kontynuowane ze względu na brak zapewnionego finansowania na jego realizację (uwarunkowania terenowe, planistyczne oraz prawne). Z tego względu Rada Miejska w Tarnowskich Górach uchwałą nr XI/114/2019 z dnia 26 czerwca 2019 r. ponownie zaapelowała do władz publicznych Rzeczypospolitej Polskiej o podjęcie skutecznych działań i likwidację zagrożeń, jakie stwarzają odpady niebezpieczne po przedsiębiorstwie państwowym Zakłady Chemiczne „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji. Mimo tej oraz innych licznych inicjatyw podejmowanych przez Burmistrza Miasta w okresie zastoju w realizacji inwestycji, problem Zakładów Chemicznych w Tarnowskich Górach nadal nie został skutecznie rozwiązany.

Kolejnym istotnym problemem na terenie gminy Tarnowskie Góry jest zanieczyszczenie wód podziemnych utworów triasowych GZWP nr 327 Lubliniec-Myszków i GZWP nr 330 Gliwice tri- i tetrachloroetenem. W związku z powyższym, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach kontynuuje prowadzony od 2005 r. monitoring badawczy na zawartość tych związków w wodach podziemnych. W 2018 r. pomiary przeprowadzono w 11 punktach obserwacyjnych zlokalizowanych na terenie gminy Tarnowskie Góry, natomiast w 2019 r. pomiary wykonano w 9 punktach.

Przedstawione w tabeli nr 5 wyniki przeprowadzonych pomiarów wskazują na ciągłe utrzymywanie się wysokich stężeń tri- i tetrachloroetenu w wodach podziemnych w badanych miejscach na terenie gminy Tarnowskie Góry. Wartość graniczna dla dobrego stanu wód podziemnych, wynosząca 50 µg/l zarówno dla tri- jak i tetrachloroetenu, została przekroczona łącznie w trzech otworach. W studniach Koehler oraz TEX Company stężenia trichloroetenu w 2018 r. i 2019 r. odpowiadały klasie V jakości, co świadczy o słabym stanie chemicznym wód podziemnych ze znaczącym wpływem działalności człowieka. W przypadku tetrachloroetenu, w 2018 r. i 2019 r. wody niezadawalającej i złej jakości, odpowiadające IV i V klasie wód podziemnych, obserwowano jedynie w studni zakładowej Chemet. W pozostałych punktach obserwacyjnych pomiary tri- i tetrachloroetenu wskazywały na dobry stan chemiczny wód podziemnych. Niezależnie od powyższego, w 7 miejscach pomiarowych suma tri- i tetrachloroetenu przekroczyła wartości, jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi. W przypadku stwierdzenia ponadnormatywnej zawartości tri- lub tetrachloroetenu w

obrębie ujęcia wód podziemnych, przed podaniem wody do sieci jest ona uzdatniana przez przedsiębiorstwo wodociągowe.

Występowanie tri- i tertachloroetenu w wodach podziemnych na terenie gminy Tarnowskie Góry charakteryzuje się dużą zmiennością stężeń oraz znaczną migracją zanieczyszczeń, w związku z czym nie można ustalić wyraźnych trendów zmian dla ww. substancji w poszczególnych punktach badawczych.

Tabela 5 Wyniki badań wód podziemnych przeprowadzonych w ramach monitoringu badawczego trichloroetenu i tetrachloroetenu na terenie gminy Tarnowskie Góry w 2018 i 2019 roku

Nazwa punktu	Nr GZWP	Rodzaj punktu	Głębokość punktu [m p.p.t.]	Trichloroeten [µg/l]		Tetrachloroeten [µg/l]	
				2018 r.	2019 r.	2018 r.	2019 r.
PT8	327	piezometr	19,7	1,2	1,3	19	17
PT2A	327	piezometr	31,2	1,2	0,08	<0,01	<0,01
Elektrocarbon	327	studnia wiercona	50,8	0,4	2,8	0,08	3,1
PT6A	327	piezometr	18,7	1,8	1,7	<0,01	0,15
PT4	330	piezometr	48	7	-	5,3	-
Staszic 82	330	studnia wiercona	142	15	-	3,6	-
Chemet	330	studnia wiercona	70	10	7,3	330	100
Tagor	330	studnia wiercona	50	47	-	0,39	-
Faser	330	studnia wiercona	50,5	4,4	3,9	0,13	0,16
Koehler	330	studnia wiercona	56,3	150	160	31	34
TEX Company	330	studnia wiercona	46	270	190	9,5	6,7

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

2.4. Gleby

Na obszarze gminy Tarnowskie Góry dominują gleby brunatne, gleby bielcowe. Miejscami pojawiają się również płaty rędzin, gleby bagienne oraz mady w dolinach rzecznych. Są to przeważnie gleby antropogeniczne o miąższości do 2 m. Ostatnie badania chemizmu gleb na terenie gminy Tarnowskie Góry zostały przeprowadzone w 2015 r. w ramach programu „Właściwe zarządzanie środowiskiem - gwarantem bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego”. Odnotowano wówczas wysokie stężenia metali ciężkich – głównie ołowiu, cynku i kadmu, ale również miedzi, niklu, rtęci i chromu w pobranych próbkach gleby. Mimo, iż badania jakości gleby i ziemi prowadzone są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, obecnie na terenie gminy Tarnowskie Góry nie zlokalizowano żadnego punktu monitoringowego.

2.5. Zasoby surowców naturalnych

Na terenie gminy Tarnowskie Góry znajduje się 5 złóż kopalin o udokumentowanych zasobach geologicznych bilansowych oraz 1 złożo perspektywiczne związane z rudami cynku i ołowiu. Obecnie żadne z wyżej wymienionych złóż nie jest eksploatowane. W tabeli poniżej przedstawiono najważniejsze informacje dotyczące poszczególnych złóż surowców naturalnych występujących w Tarnowskich Górach.

Tabela 6 Udokumentowane złoża kopalin stałych znajdujące się na terenie gminy Tarnowskie Góry

Nazwa złoża kopalin	Rodzaj kopaliny	Powierzchnia złoża [ha]	Zasoby geologiczne bilansowe [Mg, m ³]
Bobrowniki	piaski formierskie	4,034	389 000 Mg
Bobrowniki	surowce ilaste ceramiki budowlanej	2,170	119 000 m ³
Bobrowniki-Błachówka	dolomity, kamienie drogowe i budowlane	37,146	36 616 000 Mg
Rybna	surowce ilaste ceramiki budowlanej	8,885	975 000 m ³
Strzybnica	piaski podsadzkowe	628,725	33 371 000 m ³
Zwał rud Zn-Pb nr B/G/93	rudy cynku i ołowiu	Złożo o zasobach prognostycznych	

Źródło: PIG - serwis MIDAS

2.6. Powietrze

Stan sanitarny powietrza na terenie gminy kształtowany jest przede wszystkim przez emisję z indywidualnych gospodarstw domowych, w mniejszym stopniu przez emisję z dróg i emisję niezorganizowaną.

Gmina Tarnowskie Góry została zakwalifikowana, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r. poz. 914), do strefy śląskiej – kod strefy PL2405. Podstawę klasyfikacji stref stanowią oceny poziomów niektórych substancji w powietrzu zróżnicowane ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych, poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji, poziomów docelowych oraz poziomów celów długoterminowych, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031). Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych dla ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji: dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, ozon O₃, pył PM₁₀, pył PM_{2.5}, ołów Pb w PM₁₀, arsen As w PM₁₀, kadm Cd w PM₁₀, nikiel Ni w PM₁₀, benzo(a)piren B(a)P w PM₁₀. W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów w przypadku ochrony roślin uwzględnia się 3 substancje: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x, ozon O₃.

Klasyfikacji stref dokonuje się dla każdego zanieczyszczenia oddzielnie na podstawie najwyższych stężeń na obszarze każdej strefy. Zaliczenie strefy do określonej klasy wiąże się z koniecznością podjęcia i prowadzenia określonych działań na rzecz utrzymania lub poprawy jakości powietrza, w tym opracowywania programu ochrony powietrza POP dla gminy. Na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza, poszczególne strefy zaliczono do jednej z klas:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia nie przekraczały odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych;
- klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczenia przekraczały poziom dopuszczalny lub docelowy;
- klasa C1 – jeżeli stężenia pyłu zawieszonego PM_{2.5} przekraczały poziom dopuszczalny 20 µg/m³ do osiągnięcia do dnia 1 stycznia 2020 roku (faza II);
- klasa D1 – jeżeli stężenia ozonu w powietrzu nie przekraczały poziomu celu długoterminowego;
- klasa D2 – jeżeli stężenia ozonu przekraczały poziom celu długoterminowego.

Wyniki pomiarów badanych substancji w latach 2018-2019 w strefie śląskiej przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 7 Klasyfikacja strefy śląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi w latach 2018-2019

Klasa strefy śląskiej w latach 2018-2019												
Substancja	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM ₁₀	PM _{2.5}	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P
Rok 2018												
Klasa strefy	A	A	A	A	C/D2	C	C/C1	A	A	A	A	C
Rok 2019												
Klasa strefy	A	A	A	A	C/D2	C	C/C1	A	A	A	A	C

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2018” GIOŚ, 2019.
 „Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2019” GIOŚ, 2020.

Tabela 8 Klasyfikacja strefy śląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin w latach 2018-2019

Klasa strefy śląskiej w latach 2018-2019			
Substancja	SO ₂	NO _x	O ₃
Rok 2018			
Klasa strefy	A	A	C/D2
Rok 2019			
Klasa strefy	A	A	C/D2

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2018” GIOŚ, 2019.
 „Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2019” GIOŚ, 2020.

Jak wynika z powyższych tabel, stan jakości powietrza w strefie śląskiej utrzymuje się na stałym, nienajlepszym poziomie. Zawartość pyłów PM10 i PM2.5, ozonu i benzo(a)pirenu wciąż przekracza dopuszczalny poziom.

Monitoring jakości powietrza na terenie Tarnowskich Gór prowadzony jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach na stacji pomiarowej zlokalizowanej przy ul. Litewskiej. Metodą manualną mierzone są następujące parametry: pył zawieszony PM10 i PM2.5 oraz zawarte w pyłe PM10: benzo(a)piren B(a)P, ołów Pb, arsen As, kadm Cd, nikiel Ni.

Wyniki pomiarów badanych substancji w latach 2018-2019 na stacji monitoringowej przy ul. Litewskiej kształtowały się następująco:

Tabela 9 Wyniki badań monitoringowych powietrza w gminie Tarnowskie Góry w roku 2018

Miesiąc	PM10	PM2.5	B(a)P	Pb	As	Cd	Ni
	[$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	[$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	[ng/m^3]	[$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	[ng/m^3]	[ng/m^3]	[ng/m^3]
Styczeń	50	40	9,21	0,027	1,35	0,67	0,55
Luty	65	52	8,83	0,018	1,29	1,75	1,03
Marzec	63	51	7,51	0,030	1,67	1,43	0,50
Kwiecień	32	21	1,29	0,037	1,31	0,51	0,72
Maj	26	17	0,31	0,048	1,93	3,13	1,89
Czerwiec	24	16	0,28	0,019	0,85	0,57	0,69
Lipiec	23	16	0,22	0,010	2,76	0,70	0,59
Sierpień	25	17	0,28	0,012	1,25	1,32	0,88
Wrzesień	27	19	1,63	0,031	2,53	1,59	1,76
Październik	41	28	2,77	0,027	2,07	0,34	1,19
Listopad	54	41	9,60	0,028	0,68	2,84	1,79
Grudzień	38	31	10,87	0,058	1,66	1,60	0,58
wartość średnia	39 (poz. dop.: 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)	29 (poz. dop. i doc.: 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)	4,40 (poz. doc.: 1 ng/m^3)	0,029 (poz. dop.: 0.5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)	1,62 (poz. doc.: 6 ng/m^3)	1,37 (poz. doc.: 5 ng/m^3)	1,01 (poz. doc.: 20 ng/m^3)
minimum	23	16	0,22	0,010	0,68	0,34	0,50
maksimum	65	52	10,87	0,058	2,76	3,13	1,89

Źródło: WIOŚ Katowice – System monitoringu jakości powietrza

Tabela 10 Wyniki badań monitoringowych powietrza w gminie Tarnowskie Góry w roku 2019

Miesiąc	PM10	PM2.5	B(a)P	Pb	As	Cd	Ni
	[$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	[$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	[ng/m^3]	[$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	[ng/m^3]	[ng/m^3]	[ng/m^3]
Styczeń	55	46	10,28	0,040	2,68	1,94	1,00
Luty	52	39	10,41	0,036	2,18	5,13	0,93
Marzec	31	22	3,42	0,011	1,13	1,19	0,85
Kwiecień	35	23	1,22	0,043	0,87	3,94	0,61
Maj	22	14	1,35	0,016	1,22	0,38	1,45
Czerwiec	24	16	0,21	0,013	0,84	0,96	1,11
Lipiec	24	15	0,21	0,021	0,87	0,44	1,05
Sierpień	21	14	0,33	0,006	0,94	0,45	0,98
Wrzesień	21	13	1,16	0,003	0,52	0,46	0,68
Październik	37	20	2,90	0,010	1,28	0,60	0,76
Listopad	48	29	7,45	0,023	1,80	1,37	1,16
Grudzień	42	26	9,19	0,018	3,44	1,25	0,75
wartość średnia	34 (poz. dop.: 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)	23 (poz. dop. i doc.: 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)	3,92 (poz. doc.: 1 ng/m^3)	0,019 (poz. dop.: 0.5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)	1,46 (poz. doc.: 6 ng/m^3)	1,38 (poz. doc.: 5 ng/m^3)	0,94 (poz. doc.: 20 ng/m^3)
minimum	21	13	0,21	0,003	0,52	0,38	0,61
maksimum	55	46	10,41	0,043	3,44	5,13	1,45

Źródło: WIOŚ Katowice – System monitoringu jakości powietrza

Wyniki przeprowadzonych pomiarów wskazują, że stan jakości powietrza w gminie Tarnowskie Góry na przestrzeni ostatnich lat nieznacznie się poprawia. W 2019 r. średnie stężenie pyłu zawieszonego PM2.5 w powietrzu spadło poniżej poziomu dopuszczalnego. W dalszym ciągu przekroczone są docelowe poziomy benzo(a)pirenu, choć jego średnioroczna zawartość w powietrzu w ostatnim czasie wykazuje tendencję spadkową. Zmniejsza się także średnia zawartość metali ciężkich.

2.7. Klimat akustyczny

Na terenie gminy Tarnowskie Góry komunikacja drogowa, kolejowa, lotnicza oraz obiekty przemysłowe stanowią podstawowe źródła emisji hałasu do środowiska, a tym samym kształtują klimat akustyczny tego terenu. Głównym źródłem hałasu jest komunikacja drogowa. Wpływ na poziom hałasu komunikacyjnego ma natężenie ruchu, złożoność układu drogowego oraz stan nawierzchni dróg. Uciążliwości akustyczne ze względu na transport dotyczą w szczególności obszarów zlokalizowanych przy głównych szlakach komunikacyjnych: drodze krajowej DK nr 11 i drodze krajowej DK nr 78 - wokół tych dróg koncentruje się największy ruch samochodowy. Ze względu na fakt, iż gmina Tarnowskie Góry nie jest aglomeracją o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy, zgodnie z art. 117 i 118 ustawy Prawo ochrony środowiska nie ma obowiązku dokonania oceny stanu akustycznego środowiska, czy sporządzania strategicznych map hałasu.

2.8. Pole elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne składa się z pól elektrycznych, magnetycznych oraz elektromagnetycznych o częstotliwościach z zakresu od 0 Hz do 300 GHz. Głównymi źródłami pól elektromagnetycznych sztucznie wytworzonych w środowisku są instalacje radiokomunikacyjne, do których zaliczamy: stacje bazowe telefonii komórkowych, systemy nadawcze radiowo-telewizyjne, bezprzewodowe sieci komputerowe oraz elektroenergetyczne stacje i linie przesyłowe.

Pomiary monitoringowe poziomów pól elektromagnetycznych wykonywane są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2007 r. poz. 1645), na terenie województwa dla każdego roku wyznacza się po 45 punktów pomiarowych, w których przeprowadzane są badania. W 2018 r. na terenie gminy Tarnowskie Góry wyznaczone zostały 2 takie punkty (P-1 w dzielnicy Śródmieście-Centrum oraz P-2 w dzielnicy Repty Śląskie), a wyniki przeprowadzonych pomiarów przedstawione są w tabeli poniżej. Uzyskane wartości natężenia pola elektrycznego wskazują, że na terenie Tarnowskich Gór nie zostały przekroczone dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności, o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448).

Tabela 11 Wyniki pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych częstotliwości 100 kHz – 3 GHz w punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenie gminy Tarnowskie Góry w 2018 roku

Nazwa punktu pomiarowego	Lokalizacja punktu pomiarowego	Natężenie pola elektrycznego [V/m]	Uwagi
P-1	Centrum ul. 9 Maja	0,27	wynik pomiaru poniżej progu czułości sondy pomiarowej pola elektrycznego
P-2	Repty Śląskie ul. Kamienna	0,44	

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

2.9. Formy ochrony przyrody

W latach 2018-2019 nie utworzono na terenie gminy nowych form ochrony przyrody.

Zgodnie z centralnym rejestrem form ochrony przyrody Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, dostępnym pod adresem www.crfor.gdos.gov.pl, na terenie gminy Tarnowskie Góry znajdują się obecnie następujące formy ochrony przyrody:

- **Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Park w Reptach i dolina rzeki Dramy”**, utworzony w dniu 06.11.1998 r. w oparciu o Rozporządzenie nr 31/98 Wojewody Katowickiego. Obejmuje obszar o powierzchni 475,51 ha, w tym zabytkowy park w Reptach wraz z przyległymi gruntami rolnymi.
- **Rezerwat przyrody „Segiet”**, utworzony w dniu 27.04.1953 r. w oparciu o Zarządzenie Ministra Leśnictwa w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Ze względu na rozległe chodniki i komory podziemne rezerwat stanowi największe ze znanych na Górnym Śląsku zimowisko nietoperzy. Krajobraz pogórnicy Srebrnej Góry stał się jednym z atrybutów „Kopalni rud ołowiu, srebra i cynku wraz z systemem gospodarowania wodami podziemnymi w Tarnowskich Górach” wpisane w 2017 roku na Listę światowego dziedzictwa UNESCO.
- **Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Doły Piekarskie”**, objęty ochroną na mocy Uchwały Nr LXVI/581/2006 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 04.10.2006 r. Celem jego ustanowienia jest zachowanie ze względów przyrodniczych i krajobrazowych fragmentu krajobrazu położonego na obszarach powyrobiskowych znajdujących się w południowo-wschodniej części gminy Tarnowskie Góry, w dzielnicy Bobrowniki Śląskie – Piekary Rudne.
- **Obszar Natura 2000 „Podziemia Tarnogórsko- Bytomskie” oznaczony kodem PLH 24003.**
- **99 pomników przyrody żywej** (w tym 97 pojedynczych drzew i 2 grupy drzew) oraz **1 pomnik przyrody nieożywionej** (głaz narzutowy znajdujący się na terenie Parku Miejskiego przy ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego).

Uchwałą Nr LII/540/2018 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 25 kwietnia 2018 r. zniesiono ochronę prawną 6 sztuk drzew z gatunku dąb szypułkowy, rosnących przy wjeździe do Pałacu w Rybnej, z powodu utraty wartości przyrodniczych na skutek rozległych ubytków wgłębnych na pniach z wysypującym się murszem i owocnikami czyrenia dębowego (*Phellinus robustus*), w celu jednoczesnego odtworzenia układu pałacowo-parkowego i posadzenia drzew takiego samego gatunku.

Uchwałą Nr XI/118/2019 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 26 czerwca 2019 r. zniesiono ochronę prawną 2 drzew, w tym:

- drzewa z gatunku jesion wyniosły, rosnącego przy ul. Staffa 3, z powodu utraty wartości przyrodniczych na skutek złego stanu fizjologicznego,
- drzewa z gatunku dąb szypułkowy rosnącego w rejonie ul. Raclawickiej z powodu utraty wartości przyrodniczych na skutek całkowitego wyłamania pnia drzewa.

3. REALIZACJA ZADAŃ WŁASNYCH GMINY WRAZ Z ICH FINANSOWANIEM

W tabelach poniżej przedstawiono syntetyczne informacje na temat realizowanych w latach 2018-2019 zadań ujętych w *Programie ochrony środowiska*, w rozbiciu na poszczególne obszary interwencji.

3.1. Obszar interwencji – Klimat i powietrze

<i>Nazwa zadania</i>		<i>Opis realizacji zadania</i>	<i>Jednostka odpowie - dzialna / partnerzy</i>	<i>Poniesione koszty ogółem [PLN]</i>	<i>Źródła finansowania</i>
1.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych komunalnych wraz z rewitalizacją terenów przyległych	Rok 2018			
		Wykonano termomodernizację – docieplenia ścian zewnętrznych budynków komunalnych przy ul.: Zagórskiej 91, Krakowskiej 14, Rynek 3	Wydział Gospodarki Lokalowej	1 388 292	budżet gminy
		Rok 2019			
		Rozpoczęto prace związane z rewitalizacją 11 budynków mieszkalnych w obszarze Sowice wraz z zagospodarowaniem otoczenia.	Wydział Gospodarki Lokalowej	2 547 624 1 862 263 299 720	Środki UE budżet gminy budżet państwa
2.	Termomodernizacja placówek oświatowych	Rok 2018			
		Wykonano termomodernizację placówek oświatowych: ZSP nr 1, SP nr 15, ZSP nr 2, PG nr 3, ZSP nr 4.	Wydział Inwestycji i Remontów	2 132 745 7 082 064 672 702	budżet gminy EFRR WFOŚiGW
		Rok 2019			
		Wykonano termomodernizację placówek oświatowych: SP nr 5, SP nr 11, SP nr 13, ZSP nr 3, Przedszkola nr 2, Przedszkola nr 17, Przedszkola nr 20.	Wydział Inwestycji i Remontów	3 264 944 8 927 200 1 478 055	budżet gminy EFRR GZM
3.	Dotacje celowe dla osób fizycznych do wykonania termomodernizacji budynków mieszkalnych jednorodzinnych	Rok 2018			
		Udzielono 140 dotacji celowych do wykonania termomodernizacji budynków mieszkalnych jednorodzinnych, w tym: 49 do zabudowy kotła gazowego, 43 do zabudowy kotła węglowego, 3 do zabudowy węzła cieplnego, 6 do zabudowy kotła na biomasę oraz 39 do ocieplenia budynku.	Wydział Ochrony Środowiska	1 193 500	WFOŚiGW
		Rok 2019			
		Udzielono 152 dotacji celowych do wykonania termomodernizacji budynków mieszkalnych jednorodzinnych, w tym: 62 do zabudowy kotła gazowego, 25 do zabudowy kotła węglowego, 14 do zabudowy węzła cieplnego, 13 do zabudowy kotła na biomasę oraz 38 do ocieplania budynku.	Wydział Ochrony Środowiska	1 301 995	WFOŚiGW

4.	Modernizacja remont, wymiana nawierzchni, przebudowa dróg, budowa nowych dróg	Rok 2018			
		Wykonano nakładki docelowe na ulicach: Główna, Opatowicka, Szpaków, Hallera, Narutowicza, Piaskowa, Waliski, Polarna, Francuska, Kościelna. Łącznie 1,22 km. Przebudowano ul. Piernikarczyka. Rozbudowano ulicę Torową i Nową – I etap. Wybudowano ul. Hallera, Chmielewskiego, Bystrama – etap II (0,64 km).	Miejski Zarząd Ulic i Mostów	2 749 796 2 168 617	budżet gminy GZM
		Wykonano remont dróg wewnętrznych gruntowych.	Wydział Inwestycji i Remontów	375 728	budżet gminy
		Rok 2019			
		Wykonano nakładki docelowe na ulicach: Główna, Beskidzka, Łomnickiego, Ruciana, Hutnicza, Bohaterów Monte Cassino, Słoneczników, Zakładowa, Okrężna, Skórki, Włoska, Kościelna/Prusa. Łącznie 1,99 km. Wybudowano ul. Hallera, Chmielewskiego i Bystrama – III etap (0,54 km). Wybudowano drogę dojazdową pomiędzy ul. Nakielską a Polną (0,27 km). Rozbudowa układu drogowego w rejonie ulic: Górnicza, Bondkowskiego, Zamkowa, Nowaka, Gliwicka – I etap ul. Nowaka (0,08 km)	Miejski Zarząd Ulic i Mostów	5 020 436 185 555 298 284	budżet gminy GZM FDS
5.	Przeprowadzenie kontroli w gospodarstwach indywidualnych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w kotłach i piecach, kontrole w ogrodach przydomowych i Rodzinnych Ogródkach Działkowych w zakresie przestrzegania spalania odpadów na otwartej przestrzeni, kontrole w zakresie przestrzegania obowiązku usuwania zanieczyszczeń dróg spowodowanych przez pojazdy opuszczające place budów	Rok 2018			
		Przeprowadzono: – 91 kontrole gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w kotłach i piecach, – 44 kontrole z zakresu przestrzegania zakazu spalania odpadów na otwartej przestrzeni (w tym 39 dot. spalania odpadów pochodzenia roślinnego), – 5 kontrole z zakresu przestrzegania obowiązku usuwania zanieczyszczeń dróg spowodowanych przez pojazdy opuszczające place budów.	Straż Miejska	-	w ramach działalności Urzędu Miejskiego
		Rok 2019			
		Przeprowadzono: – 73 kontrole gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w kotłach i piecach, – 39 kontrole z zakresu przestrzegania zakazu spalania odpadów na otwartej przestrzeni (w tym 27 dot. spalania odpadów pochodzenia roślinnego),	Straż Miejska	-	w ramach działalności Urzędu Miejskiego

		– 10 kontroli z zakresu przestrzegania obowiązku usuwania zanieczyszczeń dróg spowodowanych przez pojazdy opuszczające place budów.			
6.	Budowa i organizacja tras rowerowych	Rok 2018			
		Opracowano dokumentację dla projektu pn. „Rozbudowa centrum przesiadkowego wraz z budową infrastruktury rowerowej w mieście Tarnowskie Góry” i uzyskano dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020	Biuro Strategii, Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych	295 000	budżet gminy
		Rok 2019			
		Uzyskano dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego na realizację projektu pn. „Rozbudowa centrum przesiadkowego wraz z budową infrastruktury rowerowej w mieście Tarnowskie Góry”	Biuro Strategii, Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych	-	w ramach działalności Urzędu Miejskiego
		Ogłoszono przetarg na rozbudowę centrum przesiadkowego wraz z budową infrastruktury rowerowej w mieście Tarnowskie Góry. Zawarcie umowy z Wykonawcą przewiduje się na 2020 r.	Wydział Inwestycji i Remontów	-	w ramach działalności Urzędu Miejskiego
7.	Propagowanie odnawialnych źródeł energii	Rok 2018 i 2019			
		Podpisano umowę partnerską dotyczącą przygotowania i realizacji projektu pn.: „Odnawialne źródła energii poprawą jakości środowiska naturalnego na terenie Gmin Partnerskich”. Złożono wnioski o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków EFRR w ramach RPO WSL na lata 2014-2020. Termin rozstrzygnięcia konkursu z poddziałania 4.1.3. „Odnawialne źródła energii” był kilkakrotnie przesuwany, a decyzja o dofinansowaniu projektu została wydana dopiero w 2020 r. Realizacja projektu została zaplanowana na lata 2020-2022.	Wydział Strategii, Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych	-	w ramach działalności Urzędu Miejskiego

3.2. Obszar interwencji – Klimat akustyczny

<i>Nazwa zadania</i>		<i>Opis realizacji zadania</i>	<i>Jednostka odpowie - dzialna / partnerzy</i>	<i>Poniesione koszty ogółem [PLN]</i>	<i>Źródła finansowania</i>
1.	Modernizacja remont, wymiana nawierzchni, przebudowa dróg, budowa nowych dróg gminnych	Rok 2018 i 2019			
		Opis zrealizowanych działań w pkt 3.1 Klimat i powietrze (zad. nr 4).	Miejski Zarząd Ulic i Mostów, Wydział Inwestycji i Remontów	kwota w pkt 3.1 zad. 4	
2.	Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów sprzyjających ograniczeniu zagrożenia hałasem (rozgraniczenie terenów o zróżnicowanej funkcji)	Rok 2018 i 2019			
		W nowo uchwalonych planach miejscowych wprowadzono, w zależności od potrzeb, pasy izolacyjne z przeznaczeniem pod zieleni wysoką, rozgraniczające tereny podlegające ochronie akustycznej od dróg klasy GP, G i Z oraz linii kolejowych.	Wydział Urbanistyki	-	w ramach działalności Urzędu Miejskiego

3.3. Obszar interwencji – Gospodarka wodno-ściekowa

<i>Nazwa zadania</i>		<i>Opis realizacji zadania</i>	<i>Jednostka odpowie - dzialna / partnerzy</i>	<i>Poniesione koszty ogółem [PLN]</i>	<i>Źródła finansowania</i>
1.	Konservacja rowów melioracyjnych odprowadzających wody z terenów rolnych stanowiących własność gminy	Rok 2018			
		Składka członkowska dla Miejskiej Spółki Wodnej w Tarnowskich Górach	Wydział Ochrony Środowiska	24 000	budżet gminy
		Rok 2019			
		Składka członkowska dla Miejskiej Spółki Wodnej w Tarnowskich Górach	Wydział Ochrony Środowiska	24 000	budżet gminy
2.	Bieżąca konserwacja rowów odprowadzających wody opadowe po wylotach gminnych kanalizacji	Rok 2018			
		Dwukrotnie wykonano bieżącą konserwację rowów i cieków odprowadzających wody opadowe po wylotach gminnych kanalizacji w dzielnicach: Śródmieście-Centrum, Rybna, Strzybnica, Pniowiec, Opatowice, Lasowice, Sowice, Bobrowniki Śląskie, oraz Repty Śląskie. Ponadto wykonano prace interwencyjne związane z czyszczeniem i udrażnianiem urządzeń wpływających na prawidłową gospodarkę wodną, znajdujących się na terenach należących do gminy Tarnowskie Góry.	Wydział Ochrony Środowiska	56 889	budżet gminy

		Rok 2019			
		Dwukrotnie wykonano bieżącą konserwację rowów i cieków odprowadzających wody opadowe po wylotach gminnych kanalizacji w dzielnicach: Śródmieście-Centrum, Rybna, Strzybnica, Pniowiec, Opatowice, Lasowice, Sowice, Bobrowniki Śląskie, oraz Repty Śląskie. Ponadto wykonano prace interwencyjne związane z czyszczeniem i udrażnianiem urządzeń wpływających na prawidłową gospodarkę wodną, znajdujących się na terenach należących do gminy Tarnowskie Góry.	Wydział Ochrony Środowiska	64 994	budżet gminy
3.	Propagowanie dobrych praktyk rolniczych wśród rolników	Rok 2018			
		Zadanie nie było realizowane.	Wydział Ochrony Środowiska	-	-
		Rok 2019			
		Wspólnie z Powiatowym Zespołem Śląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego zorganizowano spotkanie informacyjno-szkoleniowe dla rolników. Omówiono m.in. aktualne problemy weterynaryjne oraz działania realizowane przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie z zakresu ochrony przed powodzią i suszą, usług wodnych i zarządzania środowiskiem wodnym w ujęciu lokalnym.	Wydział Ochrony Środowiska	85	budżet gminy
4.	Dotacje celowe do budowy lub przebudowy przyłączy kanalizacyjnych będących własnością osób fizycznych	Rok 2018			
		Udzielono 28 dotacji celowych na dofinansowanie kosztów inwestycji do podłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej.	Wydział Ochrony Środowiska	49 682	budżet gminy
		Rok 2019			
		Udzielono 200 dotacji celowych na dofinansowanie kosztów inwestycji do podłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej.	Wydział Ochrony Środowiska	377 665	budżet gminy
5.	Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych	Rok 2018			
		Przyjęto 24 zgłoszenia przydomowych oczyszczalni ścieków o przepustowości do 5 m ³ /d. Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków na koniec 2018 roku wynosiła 298 sztuki.	Wydział Ochrony Środowiska	-	w ramach działalności Urzędu Miejskiego
		W związku z trwającymi od 2008 r. pracami nad skanalizowaniem miasta, ewidencja zbiorników bezodpływowych jest w trakcie weryfikacji. Na 2018 rok ilość zbiorników bezodpływowych szacuje się na 2 352 sztuki.	Wydział Gospodarki Miejskiej	-	w ramach działalności Urzędu Miejskiego

		Rok 2019			
		Przyjęto 24 zgłoszenia przydomowych oczyszczalni ścieków o przepustowości do 5 m ³ /d. Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków na koniec 2019 roku wynosiła 322 szt.	Wydział Ochrony Środowiska	-	w ramach działalności Urzędu Miejskiego
		Kontynuowano weryfikację zbiorników bezodpływowych w istniejących oraz nowo wybudowanych nieruchomościach. Na koniec 2019 r. oszacowano liczbę zbiorników bezodpływowych na 1 944 sztuk.	Wydział Gospodarki Miejskiej	-	w ramach działalności Urzędu Miejskiego
6.	Kontrola w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych	Rok 2018			
		Przeprowadzono 9 kontroli – w tym 6 przypadków wyczerpywało znamiona wykroczeń, 1 przypadek znamiona przestępstwa	Straż Miejska	-	w ramach działalności Urzędu Miejskiego
		Rok 2019			
		Przeprowadzono 140 kontroli – w tym 95 przypadków wyczerpywało znamiona wykroczeń.	Straż Miejska	-	w ramach działalności Urzędu Miejskiego
7.	Ujmowanie w nowych/aktualizowanych mpzp sposobów eliminacji zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych, jak również odprowadzania i gromadzenia wód opadowych	Rok 2018 i 2019			
		W nowo uchwalonych planach miejscowych wprowadzono ograniczenia wynikające z planów ochrony GZWP 330 Gliwice oraz 327 Lubliniec-Myszków, obowiązek odprowadzania ścieków bytowych do kanalizacji sanitarnej oraz miejscowo-odprowadzania wód opadowych do kanalizacji deszczowej, z obowiązkiem jej podczyszczania.	Wydział Urbanistyki	-	w ramach działalności Urzędu Miejskiego
8.	Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej w ramach realizacji projektu pn.: „Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej w Tarnowskich Górach - IV Faza” oraz zadań uzupełniających	Rok 2018 i 2019			
		Zakończono budowę kanalizacji w dzielnicy Pniowiec. Wybudowano 9,6 km sieci kanalizacji sanitarnej.	Wydział Inwestycji i Remontów Zespół ds. Realizacji Projektu	2 006 857 1 865 785	budżet gminy FS
9.	Budowa kanalizacji – działania nie objęte projektem w ramach POliŚ	Rok 2018			
		Wybudowano kanalizację sanitarną w dzielnicy Pniowiec, w rejonie ulicy Jodłowej i Tęczowej oraz w rejonie ul. Korola i Tarninowej. Wykonano koncepcję dla zadania projektowego Nr 2 – rejon ul. Wiśniowej, Słomianki i Morelowej.	Wydział Inwestycji i Remontów Zespół ds. Realizacji Projektu	3 334 733 992 317	budżet gminy MFS

		Rok 2019			
		Wybudowano kanalizację sanitarną w dzielnicy Pniowiec, w rejonie ulicy Opatowickiej/Biskupka Wykonano dokumentację projektową dla zadania projektowego Nr 2 – rejon ul. Wiśniowej, Słomianki, Morelowej, Grodzkiej i Spacerowej oraz dla zadania projektowego Nr 3 – rejon ul. Siwcowej.	Wydział Inwestycji i Remontów Zespół ds. Realizacji Projektu	978 859	budżet gminy
10	Oczyszczanie wód opadowych i roztopowych z powierzchni zanieczyszczonych należących do gminy	Rok 2018 i 2019			
		W latach 2018-2019 na usługę oczyszczania wód opadowych i roztopowych odprowadzanych z powierzchni zanieczyszczonych, należących do Gminy nie zawarto umowy.	Wydział Gospodarki Miejskiej	-	-
11.	Budowa nowych zbiorników retencjonujących wody deszczowe	Rok 2018 i 2019			
		Zadanie nie było realizowane.	Wydział Inwestycji i Remontów, Zespół ds. Realizacji Projektu	-	-

3.4. Obszar interwencji – Gleby

<i>Nazwa zadania</i>		<i>Opis realizacji zadania</i>	<i>Jednostka odpowie - dzialna / partnerzy</i>	<i>Poniesione koszty ogółem [PLN]</i>	<i>Źródła finansowania</i>
1.	Organizacja szkoleń dla rolników obejmujących Zasady Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych	Rok 2018 i 2019			
		Opis zrealizowanych działań w pkt 3.3 Gospodarka wodno-ściekowa (zad. nr 3).	Wydział Ochrony Środowiska	kwota w pkt 3.3 zad. 3	
2.	Uwzględnianie w mpzp wszystkich udokumentowanych złóż surowców naturalnych, terenów predysponowanych do ruchów masowych Ziemi oraz ochrony terenów rolniczych, leśnych i cennych przyrodniczo przed nieodpowiednim zagospodarowaniem	Rok 2018 i 2019			
		W nowo uchwalonych planach miejscowych nie uwzględniono złóż surowców naturalnych (ich granice nie przecinały się z udokumentowanymi obszarami występowania) oraz analogicznie – plany nie były uchwalane na terenach zagrożonych masowymi ruchami ziemi. Planami miejscowymi nie obejmowano terenów przyrodniczo cennych, a tereny rolne były zmieniane na inwestycje tylko w granicach dozwolonych przez Studium.	Wydział Urbanistyki	-	w ramach działalności Urzędu Miejskiego

3.5. Obszar interwencji - Gospodarka odpadami

<i>Nazwa zadania</i>		<i>Opis realizacji zadania</i>	<i>Jednostka odpowie - dzialna / partnerzy</i>	<i>Poniesione koszty ogółem [PLN]</i>	<i>Źródła finansowania</i>
1.	Monitoring zamkniętych składowisk odpadów (składowisko przy ul. Opolskiej)	Rok 2018			
		W ramach zawartej umowy z Głównym Instytutem Górnic-twa prowadzony był monitoring składowiska w zakresie analizy wód podziemnych, osiadania powierzchni składowiska, pomiaru emisji gazu składowiskowego oraz badania gazu na zawartość CH ₄ , CO ₂ , O ₂ , stateczności skarp.	Wydział Ochrony Środowiska	12 546	budżet gminy
		Rok 2019			
		W ramach zawartej umowy z Głównym Instytutem Górnic-twa prowadzony był monitoring składowiska w zakresie analizy wód podziemnych, osiadania powierzchni składowiska, pomiaru emisji gazu składowiskowego oraz badania gazu na zawartość CH ₄ , CO ₂ , O ₂ , stateczności skarp.	Wydział Ochrony Środowiska	12 546	budżet gminy
2.	Dofinansowanie utylizacji materiałów zawierających azbest dla osób fizycznych w ramach „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Tarnowskie Góry na lata 2012-2032”	Rok 2018			
		Udzielono 3 dotacje celowe na dofinansowanie kosztów związanych z usuwaniem, transportem i unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest.	Wydział Ochrony Środowiska	2 845	budżet gminy
		Rok 2019			
		Udzielono 2 dotacje celowe na dofinansowanie kosztów związanych z usuwaniem, transportem i unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest.	Wydział Ochrony Środowiska	3 097	budżet gminy
3.	Objęcie wszystkich mieszkańców systemem odbioru odpadów oraz selektywnego zbierania odpadów	Rok 2018			
		Z deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, składanych przez właścicieli nieruchomości wynika, że systemem odbierania odpadów komunalnych przez Gminę objętych było 54 475 osób, w tym objętych selektywną zbiórką było 52 607 osób, a zbiórką zmieszaną 1 868 osób (stan na 31.12.2018 r.). Na bieżąco prowadzone były działania mające na celu weryfikację danych zawartych w deklaracjach i sprawdzenie ich ze stanem faktycznym. Ponadto w budynkach tut. Urzędu oraz w szkołach podstawowych i przedszkolach ustawione były pojemniki do zbiórki odpadów frakcji papier, szkło, plastik.	Wydział Gospodarki Miejskiej	-	koszty ponoszone przez mieszkańców w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami

		Rok 2019			
		Z deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, składanych przez właścicieli nieruchomości wynika, że systemem odbierania odpadów komunalnych przez Gminę objętych było 54 477 osób, w tym objętych selektywną zbiórką było 53 520 osób, a zbiórką zmieszaną 957 osób (stan na 31.12.2019 r.). Na bieżąco prowadzone były działania mające na celu weryfikację danych zawartych w deklaracjach i sprawdzenie ich ze stanem faktycznym. Ponadto w budynkach tut. Urzędu oraz w szkołach podstawowych i przedszkolach ustawione były pojemniki do zbiórki odpadów frakcji papier, szkło, plastik.	Wydział Gospodarki Miejskiej	-	koszty ponoszone przez mieszkańców w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami
4.	Prowadzenie w dzielnicach gminy okresowych zbiórek odpadów wielkogabarytowych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych	Rok 2018			
		Zbiórka odpadów wielkogabarytowych w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej - kamienice, przeprowadzona była we wszystkich dzielnicach miasta w dniach od 04.04.2018r. do 08.05.2018 r. oraz od 10.09.2018 r. do 08.10.2018 r. i polegała na wystawce odpadów wielkogabarytowych przed posesję. Natomiast w zabudowie wielorodzinnej zbiórka odbywa się w każdą sobotę. Ponadto każdy z mieszkańców może dostarczyć we własnym zakresie Nielimitowaną ilość ww. odpadów i zostanie ona bezpłatnie przyjęta do PSZOK. Łącznie zebrano 3 966,40 Mg odpadów.	Wydział Gospodarki Miejskiej	-	koszty ponoszone przez mieszkańców w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami
		Rok 2019			
		Zbiórka odpadów wielkogabarytowych w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej - kamienice, przeprowadzona była we wszystkich dzielnicach miasta w dniach od 01.04.2019r. do 06.05.2019 r. oraz od 09.09.2019 r. do 18.10.2019 r. i polegała na wystawce odpadów wielkogabarytowych przed posesję. Natomiast w zabudowie wielorodzinnej zbiórka odbywa się w każdą sobotę. Ponadto każdy z mieszkańców może dostarczyć we własnym zakresie Nielimitowaną ilość ww. odpadów i zostanie ona bezpłatnie przyjęta do PSZOK.	Wydział Gospodarki Miejskiej	-	koszty ponoszone przez mieszkańców w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami
5.	Likwidacja dzikich składowisk odpadów z terenu Gminy	Rok 2018			
		Likwidowano 51 dzikich wysypisk śmieci o sumarycznej kubaturze 189,40 m ³ . Oczyszczono z odpadów również ulice (odpady zbierane przez pracowników do worków) w ilości 163,10 m ³ .	Wydział Gospodarki Miejskiej	35 121	budżet gminy

		Rok 2019			
		Zlikwidowano 44 dzikie wysypiska śmieci o sumarycznej kubaturze 100,55 m ³ . Oczyszczono z odpadów również ulice (odpady zbierane przez pracowników do worków) w ilości 127,70 m ³ .	Wydział Gospodarki Miejskiej	77 587	budżet gminy
6.	Prowadzenie ewidencji i wykonanie sprawozdań w zakresie gospodarki odpadami opakowaniowymi	Rok 2018 i 2019			
		Zadanie realizowane zgodnie z kompetencjami przez Marszałka Województwa Śląskiego	-	-	-

3.6. Obszar interwencji – Zasoby przyrodnicze

<i>Nazwa zadania</i>		<i>Opis realizacji zadania</i>	<i>Jednostka odpowie - dzialna / partnerzy</i>	<i>Poniesione koszty ogółem [PLN]</i>	<i>Źródła finansowania</i>
1.	Konserwacja i utrzymanie zieleni miejskiej, wycinka i pielęgnacja drzew, utrzymanie zieleni w Parku Miejskim	Rok 2018			
		Utrzymanie zieleni w Parku Miejskim Wykonano dokumentację pn. „Projekt rewaloryzacji zabytkowego pogórniczego Parku Miejskiego w Tarn.Górach” Wykonano prace pielęgnacyjno-porządkowe w tym: wygrabianie liści, koszenie i pielęgnację trawników i łąk parkowych, pielęgnację krzewów i cięcia formujące żywopłotów. Obsadzono i pielęgnowano kwietniki sezonowe i bylinowe. Wykonano bieżące utrzymanie czystości, w tym zmiatanie alejek parkowych oraz utrzymanie i kontrola placu zabaw, konserwacja elementów infrastruktury. Wyłożono 85 szt. pułapek feromonowych w celu zwalczania szrotówka kasztanowcowiczka. Wycinka i pielęgnacja drzew: Wykonano zabiegi sanitarno-pielęgnacyjne na drzewach rosnących na terenach zieleni miejskiej, w tym: - wycinkę 380 szt. drzew wraz z częściowym frezowaniem pni, cięcia sanitarne – 12 szt. drzew, cięcia techniczne – 153 szt. drzew i cięcia pielęgnacyjne – 62 szt. drzew; - formowanie koron drzew form piennych rosnących w pasach drogowych dróg miejskich o łącznej ilości 131 szt.; - czyszczenie terenu z podrostu z powierzchni 1080 m². Przekazano do MOPS-u 115 mp drewna opałowego.		604 140	budżet gminy
			Wydział Ochrony Środowiska	78 297	budżet gminy
				144 445	budżet gminy

	Konserwacja i utrzymanie zieleni miejskiej W ramach prowadzonych prac wykonano: wygrabianie liści, zmiatanie nawierzchni alejek na skwerach i zieleńcach, cięcia pielęgnacyjne krzewów, pielęgnację trawników (koszenie, nawadnianie, nawożenie), założenie 235 m² trawnika dywanowego, pielęgnację zieleni w pasach drogowych i nieużytkach miejskich (koszenie traw i chwastów, formowanie żywopłotów, usuwanie odrostów korzeniowych drzew). Zakupiono 9 218 szt. roślin sezonowych do nasadzenia na kwietnikach miejskich wraz z obsadzeniem 4 wież kwiatowych i 32 szt. donic do zawieszenia na lamach. Ponadto nasadzono 58 szt. drzew ozdobnych, 601 szt. krzewów, oraz 410 szt. róż rabatowych i 201 szt. bylin. Wykonano przegląd techniczny 16 gminnych placów zabaw oraz bieżącą konserwację elementów małej architektury. „Dobre praktyki dla wzmocnienia bioróżnorodności i aktywnej ochrony muraw galmanowych rejonu śląsko-krakowskiego –Biogalmany” W ramach realizacji programu zamontowano szlaban-zaporę na drodze prowadzącej do Hałdy Popłuczkowej w Tarnowskich Górach		402 498	budżet gminy
			4 920	budżet gminy
Rok 2019				
	Utrzymanie zieleni w Parku Miejskim Wykonano prace pielęgnacyjno-porządkowe w tym: oczyszczenie nawierzchni, wiosenne i jesienne wygrabianie liści, koszenie i pielęgnację trawników i łąk parkowych, pielęgnację skupin krzewów i cięcia formujące żywopłotów. Obsadzono i pielęgnowano kwietniki sezonowe i bylinowe. Wykonano bieżące utrzymanie czystości, w tym zmiatanie nawierzchni alejek i chodników parkowych oraz utrzymanie i kontrola placu zabaw, konserwacja elementów infrastruktury, oraz bieżące utrzymanie fontanny. Wyłożono 49 szt. pułapek feromonowych w celu zwalczania szrotówka kasztanowcowiczka.	Wydział Ochrony Środowiska	74 760	budżet gminy

		Wycinka i pielęgnacja drzew Wykonano zabiegi sanitarno-pielęgnacyjne na drzewach rosnących na terenach zieleni miejskiej tj. parkach, skwerach, zieleńcach oraz w pasach drogowych dróg gminnych w tym: - wycinkę 209 szt. drzew wraz z częściowym frezowaniem pni - cięcia sanitarne – 171 szt. drzew, cięcia techniczne – 437 szt. drzew i cięcia pielęgnacyjne – 192 szt. drzew; - formowanie koron drzew form piennych rosnących w pasach drogowych dróg miejskich o łącznej ilości 342 szt.; - czyszczenie terenu z podrostu z powierzchni 6031,5 m2. Konserwacja i utrzymanie zieleni niskiej W ramach prowadzonych prac wykonano prace pielęgnacyjno-porządkowe obejmujące min. wiosenne i jesienne wygrabianie liści, zmiatanie nawierzchni alejek i chodników na skwerach i zieleńcach, cięcia pielęgnacyjne krzewów, pielęgnację trawników (koszenie, nawadnianie, nawożenie), założenie 560 m² trawnika dywanowego, pielęgnację zieleni w pasach drogowych i nieużytkach miejskich (koszenie traw i chwastów, formowanie żywopłotów, usuwanie odrostów korzeniowych drzew) Zakupiono 9 669 szt. roślin sezonowych do nasadzenia na kwietnikach miejskich wraz z obsadzeniem 4 wież kwiatowych i 30 szt. donic do zawieszenia na lamach. Ponadto nasadzono 94 szt. drzew ozdobnych, 238 szt. krzewów. Zakupiono 2 szt. tablic z regulaminami placu zabaw i siłowni zewnętrznej, a także wykonano przegląd techniczny 19 gminnych placów zabaw oraz bieżącą konserwację elementów małej architektury. „Dobre praktyki dla wzmocnienia bioróżnorodności i aktywnej ochrony muraw galmanowych rejonu śląsko-krakowskiego –Biogalmany” W ramach realizacji programu przeprowadzono następujące prace: ścinanie drzew, głównie iglastych o obwodzie pnia od 2 do 140 cm w łącznej ilości 1 377 szt., usunięcie nadmiaru materii organicznej (szyszki, igliwie, liście) wraz z utylizacją, dwukrotne wykaszanie gatunków inwazyjnych oraz skoszenie murawy o powierzchni 5 000 m².		217 862	budżet gminy
				401 741	budżet gminy
				85 303	budżet gminy

2.	Realizacja uproszczonego planu urządzenia lasu	Rok 2018			
		Wykonano prace w zakresie gospodarki leśnej w lesie przy ul. Grzybowej, w tym: – usuwanie złomów i wywrotów – 5,16 ha, – trzebież wczesna na powierzchni 0,78 ha, oraz w lesie przy ul. Polarnej, w tym: – trzebież późna na powierzchni 2,25 ha, – cięcia przygodne na powierzchni 0,32 ha, – cięcia sanitarne na powierzchni 0,93 ha, – naprawa ogrodzenia na długości 200 mb, – rozebranie ogrodzenia na długości 220 mb.	Wydział Ochrony Środowiska	21 851	budżet gminy
		Rok 2019			
		Wykonano prace w zakresie gospodarki leśnej w lesie przy ul. Grzybowej, w tym: – trzebież wczesna na powierzchni 4,38 ha oraz w lesie przy ul. Polarnej, w tym: – pielęgnacja upraw leśnych – 2-krotnie na pow. 2,16 ha, – naprawa ogrodzenia na długości 100 mb, – usuwanie złomów i wywrotów - 2,00 ha.	Wydział Ochrony Środowiska	17 723	budżet gminy
3.	Ochrona i utrzymanie Parku w Reptach, pomników przyrody oraz innych obszarów chronionych	Rok 2018			
		Ochrona i utrzymanie Parku w Reptach Wyłożono dyspensery i pułapki do ochrony drzew przed szkodnikami: ochrona świerków przed kornikiem: 50 szt. dyspenserów i 3 szt. pułapek IBL3, ochrona kasztanowców przed szrotówkiem: 200 szt. dyspenserów, 40 szt. pułapek, 100 szt. środka owadobójczego. Zakupiono i posadzono 46 szt. drzew. Zakupiono i zamontowano 7 szt. ławek betonowo-drewnianych w celu doposażenia infrastruktury parkowej. Przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjno-konserwatorskie (183 szt. drzew). Wykonano wycinkę 153 szt. drzew łącznie z wyrobem drewna. Przeprowadzono czyszczenie wczesne i z podrostu na powierzchni 5,20 ha. Przeprowadzono czyszczenie rowów, koszenie łąk i trawników parkowych, wykaszanie wzdłuż alejek parkowych, oraz prowadzono prace pielęgnacyjno-porządkowe.	Wydział Ochrony Środowiska	123 268 81 566	budżet gminy WFOŚiGW

	Ochrona pomników przyrody Zlecono wykonanie ekspertyzy dendrologicznej metodą wytrzymałościową oraz tomografem sonicznym dla 4 szt. drzew pomników przyrody: wiąz szypułkowy i lipa drobnolistna ul. Główna, lipa drobnolistna ul. Wyszyńskiego, dąb czerwony ul. Legionów oraz ekspertyzy dendrologicznej metodą SIA dla drzewa z gatunku jesion wyniosły ul. Staffa.		9 840	budżet gminy
	Ochrona zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Doly Piekarskie” Przeprowadzono czyszczenie z podrostu na powierzchni 9 800 m² oraz czyszczenia późne na powierzchni 1 400 m². Usunięto złomy i wywroty oraz przeprowadzono wycinkę drzew w ilości 39 szt.		13 045	budżet gminy
			4 000	budżet wojewody
Rok 2019				
	Ochrona i utrzymanie Parku w Reptach Wyłożono dyspensery do ochrony drzew przed szkodnikami: ochrona świerków przed kornikiem: 50 szt. dyspenserów, ochrona kasztanowców przed szrotówkiem: 160 szt. dyspenserów, 20 szt. pułapek, 100 szt. środka owadobójczego. Zakupiono i posadzono 39 szt. drzew. Zakupiono i zamontowano 5 szt. ławek betonowo-drewnianych w celu doposażenia infrastruktury parkowej. Przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjno-konserwatorskie (138 szt. drzew). Wykonano wycinkę 207 szt. drzew łącznie z wyrobem drewna. Przeprowadzono czyszczenie wczesne i z podrostu na powierzchni 3,40 ha. Przeprowadzono czyszczenie rowów, koszenie łąk i trawników parkowych, wykaszanie wzdłuż alejek parkowych, oraz prowadzono prace pielęgnacyjno-porządkowe.	Wydział Ochrony Środowiska	144 066	budżet gminy
			59 258	WFOŚiGW
	Ochrona pomników przyrody Wykonano ekspertyzę dendrologiczną pomnika przyrody grusza pospolita w Pniowcu, w celu określenia stanu zdrowotnego drzewa i jego statyki oraz zaleceń w zakresie koniecznych do wykonania zabiegów pielęgnacyjnych. Przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjne w koronach 31 szt. pomników przyrody, w tym: 4 lipy drobnolistne w „Parku			9 151
			2 000	budżet wojewody
			26 374	WFOŚiGW

		Kunszt”, dąb szypułkowy przy Pałacu w Rybnej, lipa drobnolistna ul. Wyszyńskiego, lipa drobnolistna i wiąz szypułkowy ul. Główna, dąb szypułkowy ul. Strzelecka, grusza pospolita ul. Jagodowa, kasztanowiec biały ul. Nakielska, 20 dębów szypułkowych w lesie w rejonie ul. Raławickiej). Ochrona zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Doly Piekarskie” Przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjne w koronach 45 szt. drzew rosnących wzdłuż ścieżki poprowadzonej przez teren zespołu.		1 497 2 000 10 831	budżet gminy budżet wojewody WFOŚiGW
4.	Tworzenie małoobszarowych form ochrony przyrody oraz powołanie nowych pomników przyrody	Rok 2018 i 2019			
		Zadanie nie było realizowane.	Wydział Ochrony Środowiska	-	-
5.	Czynna ochrona zwierząt	Rok 2018			
		W celu ochrony pszczół przed Varrozą zakupiono preparat do dezynfekcji uli pszczelich Beevital Hivclean (22 butelki x 0,5 l) oraz Apiwarol w ilości 10 opakowań, który przekazano tarnogórskim pszczelarzom zrzeszonym w kołach Strzybnica i Repty. W celu ochrony siedliska wydry zakupiono 100 kg karpia, który został wpuszczony do stawów w Pniowcu.	Wydział Ochrony Środowiska	3 295	budżet gminy
		Rok 2019			
		W celu ochrony pszczół przed Varrozą zakupiono preparat do dezynfekcji uli pszczelich Apiwarol w ilości 37 opakowań, który przekazano tarnogórskim pszczelarzom zrzeszonym w kołach Strzybnica i Repty. W celu ochrony siedliska wydry zakupiono 110 kg karpia, który został wpuszczony do stawów w Pniowcu.	Wydział Ochrony Środowiska	3 319	budżet gminy
6.	Tworzenie sieci ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych, ścieżek rowerowych w obrębie obszarów przyrodniczo cennych i atrakcyjnych krajobrazowo	Rok 2018 i 2019			
		Opis zrealizowanych działań w pkt 3.1 Klimat i powietrze (zad. nr 6).	Biuro Strategii, Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych, Wydział Inwestycji i Remontów	kwota w pkt 3.1 zad. 6	

7.	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów chronionych oraz zasad ochrony przyrody i krajobrazu	Rok 2018 i 2019			
		W nowo uchwalonych planach miejscowych wprowadzono zasady ochrony krajobrazu poprzez zapisanie odpowiednich parametrów projektowanej zabudowy oraz różne zapisy służące ochronie przyrody i obszarów chronionych.	Wydział Urbanistyki	-	w ramach działalności Urzędu Miejskiego

3.7. Obszar interwencji – Adaptacja do zmian klimatu i nadzwyczajne zagrożenia środowiska

<i>Nazwa zadania</i>		<i>Opis realizacji zadania</i>	<i>Jednostka odpowie - dzialna / partnerzy</i>	<i>Poniesione koszty ogółem [PLN]</i>	<i>Źródła finansowania</i>
1.	Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia awarii	Rok 2018 i 2019			
		Wspólnie z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowskich Górach zorganizowano ćwiczenia z zakresu ewakuacji osób ze zwartej zabudowy miasta połączone z edukacją mieszkańców. Na bieżąco prowadzone są szkolenia z pracownikami i mieszkańcami z zakresu bezpiecznych zachowań w sytuacjach kryzysowych.	Wydział Zarządzania Kryzysowego	-	w ramach działalności Urzędu Miejskiego
2.	Wsparcie jednostek straży pożarnej w zakresie wyposażenia do prowadzenia działań ratowniczych, zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom oraz zagrożeniom środowiska i zdrowia człowieka	Rok 2018			
		Utrzymanie w gotowości bojowej i wyposażenie 4 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie gminy.	Wydział Zarządzania Kryzysowego	457 394	budżet gminy
		Rok 2019			
		Utrzymanie w gotowości bojowej i wyposażenie 4 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie gminy.	Wydział Zarządzania Kryzysowego	441 487	budżet gminy

3.8. Obszar interwencji – Edukacja ekologiczna

<i>Nazwa zadania</i>		<i>Opis realizacji zadania</i>	<i>Jednostka odpowie - dzialna / partnerzy</i>	<i>Poniesione koszty ogółem [PLN]</i>	<i>Źródła finansowania</i>
1.	Opracowanie Wieloletniego Programu Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry	Rok 2018 i 2019			
		Zadanie nie było realizowane.	Zespół ds. Programu Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry	-	-

2.	Opracowanie corocznego Programu Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry	Rok 2018			
		Roczny Program Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry na 2018 rok został zatwierdzony Zarządzeniem Nr 1543/2018 Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry z dnia 26.01.2018 r.	Zespół ds. Programu Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry	-	w ramach działalności Urzędu Miejskiego
		Rok 2019			
		Roczny Program Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry na 2019 rok został zatwierdzony Zarządzeniem Nr 172/2019 Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry z dnia 18.02.2019 r.	Zespół ds. Programu Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry	-	w ramach działalności Urzędu Miejskiego
3.	Realizacja zadań zawartych w Rocznym Programie Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry	Rok 2018			
		Szczegółowe sprawozdanie z realizacji zadań zawartych w Rocznym Programie Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry jest dostępne na stronie internetowej Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego. Zorganizowano wspólnie z Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o.o., Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., Fundacją Veolia Polska oraz Tarnogórskim Centrum Kultury IX Sportowy Eko-turniej dla uczniów szkół podstawowych. Zakupiono sprzęt i akcesoria wędkarskie dla laureatów konkursów ekologicznych organizowanych przez Koło „Zamet” PZW Nr 72 w Tarnowskich Górach. W ramach ogólnopolskiego konkursu „Młodzi obserwatorzy przyrody – chrońmy razem bioróżnorodność” zakupiono i przekazano dla II Liceum im. Stanisława Staszica 10 szt. drzew i 20 szt. krzewów z przeznaczeniem do nasadzenia na terenach tarnogórskich przedszkoli. Zorganizowano „Tarnogórskie Święto Drzewa”, podczas którego w zamian za zużyte baterie, telefony komórkowe i makulaturę rozdano mieszkańcom 450 sadzonek drzew i krzewów. Zorganizowano wspólnie z WFOŚiGW, Głównym Instytutem Górnictwa w Katowicach oraz Regionalnym Funduszem Ekorozwoju S.A. w Bielsku-Białej akcją edukacyjną „Hajcujemy nie trujemy” polegającą na przeprowadzeniu badań stanu powietrza w mieście przy pomocy Ekopatrolu (elektrycznego samochodu wyposażonego w aparaturę pomiarową oraz drona) Podczas podsumowania kampanii do	Wydział Ochrony Środowiska	77 433	budżet gminy
			Wydział Kultury, Turystyki i Promocji Miasta	67 650	WFOŚiGW
				3 748	budżet współorganizatorów akcji ekologicznych

	pięciu dzielnic trafiły certyfikaty i sadzonki drzew, stanowiące nagrody dla najczystszych ulic. Zamontowano 11 czujników zanieczyszczeń powietrza Airly w różnych dzielnicach miasta. Wyniki pomiarów udostępniane są na bieżąco na stronie internetowej miasta. Prenumerowano czasopisma (Przegląd Komunalny, Zieleń Miejska, Katowickie Aktualności Rolnicze i Top Agrar). Wspólnie z Tarnogórskim Centrum Kultury zorganizowano warsztaty ekologiczno – edukacyjne „Eko-kraina”. Zakupiono eko-gadżety promujące Program Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry. Na stronie internetowej miasta zamieszczano informacje nt. akcji ekologicznych organizowanych w ramach Roczego Programu Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry na 2018 rok. Publikowano również artykuły dotyczące ekologii i szeroko pojętej ochrony środowiska, np. niskiej emisji, ochrony zwierząt, wycinki drzew. Wydano 2 numery Eko-Gazetki, która została rozdysponowana w budynkach Urzędu Miejskiego oraz opublikowana na stronie internetowej UM.			
	Zorganizowano akcję „Dzień Ziemi” i „Sprzątanie świata”. Zlecono druk 10 000 szt. ulotek zawierających informacje i wytyczne dot. zasad segregacji odpadów komunalnych	Wydział Gospodarki Miejskiej	1 541	budżet gminy
	W Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 przeprowadzono konkurs ekologiczny dot. wędkarstwa. Zakupiono nagrody rzeczowe dla 24 uczestników.	Wydział Edukacji, Sportu i Zdrowia	500	budżet gminy
Rok 2019				
	Szczegółowe sprawozdanie z realizacji zadań zawartych w Rocznym Programie Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry jest dostępne na stronie internetowej Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego. Zorganizowano wspólnie z Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o.o., Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. oraz Tarnogórskim Centrum Kultury X Sportowy Eko-Turniej dla uczniów szkół podstawowych. Zakupiono sprzęt i akcesoria wędkarskie dla laureatów konkursów ekologicznych organizowanych przez Koło „Zamet” PZW Nr 72 w Tarnowskich Górach. Zorganizowano „Tarnogórskie Święto Drzewa”, podczas którego w zamian za zużyte baterie, telefony komórkowe i	Wydział Ochrony Środowiska Wydział Kultury, Turystyki i Promocji Miasta	21 325 16 392	budżet gminy budżet współorganizatorów akcji ekologicznych

		makulaturę rozdano mieszkańcom 553 sadzonek drzew i krzewów. Prenumerowano czasopisma (Przegląd Komunalny, Zieleń Miejska, Katowickie Aktualności Rolnicze i Top Agrar). Wspólnie z Tarnogórskim Centrum Kultury zorganizowano warsztaty ekologiczno – edukacyjne „Eko-kraina”. Zakupiono eko-gadżety promujące Program Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry. Na stronie internetowej miasta zamieszczano informacje nt. akcji ekologicznych organizowanych w ramach Roczego Programu Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry na 2019 rok. Publikowano również artykuły dotyczące ekologii i szeroko pojętej ochrony środowiska, np. niskiej emisji, ochrony zwierząt, wycinki drzew. Wydano 2 numery Eko-Gazetki, która została rozdysponowana w budynkach Urzędu Miejskiego oraz opublikowana na stronie internetowej UM. Wspólnie z Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o. o. zlecono przygotowanie przez telewizję TG Stacja filmu poświęconego segregacji odpadów. Film ukazał się na portalach społecznościowych miasta.			
		Zlecono druk 5 000 szt. ulotek zawierających informacje i wytyczne dot. zasad segregacji odpadów komunalnych.	Wydział Gospodarki Miejskiej	7 854	budżet gminy
		W Szkole Podstawowej nr 3 przeprowadzono konkurs ekologiczny dot. segregacji śmieci. Zakupiono nagrody rzeczowe dla 12 uczestników.	Wydział Edukacji, Sportu i Zdrowia	250	budżet gminy
4.	Sporządzanie sprawozdań z realizacji Roczego Programu Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry	Rok 2018 i 2019			
		Corocznie sporządzano sprawozdania i przedstawiano Burmistrzowi Miasta do akceptacji.	Zespół ds. Programu Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry	-	w ramach działalności Urzędu Miejskiego
5.	Organizacja akcji ekologicznych, ujętych w Rocznym Programie Edukacji Ekologicznej Gminy Tarnowskie Góry, mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców Tarnowskich Gór we wszystkich ww. obszarach interwencji	Rok 2018 i 2019			
		Opis realizacji w zad. 3. Szczegółowe sprawozdania z realizacji Rocznych Programów Edukacji Ekologicznej zamieszczone są na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Tarnowskich Górach.	Wydział Ochrony Środowiska	kwoty jak w zad. 3	budżet gminy

4. REALIZACJA ZADAŃ MONITOROWANYCH WRAZ Z ICH FINANSOWANIEM

4.1. Obszar interwencji – Klimat i powietrze

<i>Nazwa zadania</i>		<i>Opis realizacji zadania</i>	<i>Jednostka odpowie - dzialna / partnerzy</i>	<i>Poniesione koszty ogółem [PLN]</i>	<i>Źródła finansowania</i>
1.	Prowadzenie monitoringu powietrza	Rok 2018			
		Monitoring powietrza prowadzony był na stacji przy ul. Litewskiej. Metodą manualną mierzono takie parametry jak: pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2.5, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren w PM10 oraz ołów.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	brak danych	budżet państwa WFOŚiGW
		Kontynuowano realizację projektu „Właściwe zarządzanie środowiskiem gwarantem zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego”. Prowadzony był stały monitoring powietrza – raporty kwartalne i roczne z wykonanych badań i opracowania wyników udostępniane były na stronie internetowej Starostwa. Punkt monitoringowy zlokalizowany jest przy ul. Powstańców Warszawskich 83.	Starostwo Powiatowe	17 958	budżet starostwa
		Rok 2019			
		Monitoring powietrza prowadzony był na stacji przy ul. Litewskiej. Metodą manualną mierzono takie parametry jak: pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2.5, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren w PM10 oraz ołów.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	brak danych	budżet państwa WFOŚiGW
2.	Kontrola podmiotów gospodarczych emitujących zanieczyszczenia do powietrza	Rok 2018			
		Przeprowadzono 12 kontroli podmiotów korzystających ze środowiska, w tym 4 kontrole obejmujące zagadnienia z zakresu ochrony powietrza oraz 1 kontrolę z zakresu oceny dotrzymywania dopuszczalnych wielkości oraz spełnienia wymagań dotyczących badań automonitoringowych	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	-	w ramach prowadzonej działalności
		Rok 2019			
		Przeprowadzono 7 kontroli podmiotów korzystających ze środowiska, w tym 4 kontrole obejmujące zagadnienia z zakresu ochrony powietrza oraz 2 kontrole z zakresu oceny dotrzymywania dopuszczalnych wielkości oraz spełnienia wymagań dotyczących badań automonitoringowych	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	-	w ramach prowadzonej działalności

3.	Monitoring zanieczyszczeń zwałowiska odpadów niebezpiecznych po Zakładach Chemicznych w Tarnowskich Górach	Rok 2018, 2019			
		W ramach monitoringu składowiska wykonywano pomiary emisji gazu składowiskowego.	Starostwo Powiatowe	984	budżet starostwa
4.	Uzgodnienie i wydawanie pozwoleń na emisję zanieczyszczeń do atmosfery	Rok 2018, 2019			
		Realizacja tego zadania polega na opiniowaniu, weryfikacji przez Starostę wniosków dotyczących uzyskania pozwoleń na emisję zanieczyszczeń do atmosfery dla instalacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W 2019 r. wydano 1 pozwolenie na emisję gazów lub pyłów do powietrza.	Starostwo Powiatowe	-	w ramach działalności Starostwa
5.	Modernizacja i rozszerzenie zasięgu sieci gazowej gminy Tarnowskie Góry	Rok 2018			
		Zadania modernizacyjne i remontowe nie były realizowane. Przeprowadzono 50 zadań związanych z budową gazociągów ś/c i n/c oraz wykonano 312 przyłączy gazowych.	Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o.	brak danych	-
		Rok 2019			
		Zrealizowano zadania modernizacyjne i remontowe: ul. Sobieskiego, ul. Piłsudskiego, ul. Grodzka. Przeprowadzono 42 zadania związane z budową gazociągów ś/c i n/c oraz wykonano 304 przyłączy gazowych.	Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o.	brak danych	-
6.	Modernizacja, remont, wymiana nawierzchni, przebudowa dróg, budowa nowych dróg	Rok 2018			
		Wykonano remonty oraz modernizacje nawierzchni dróg powiatowych oraz remonty chodników: ul. Częstochowska, ul. Legionów	Zarząd Dróg Powiatowych	1 743 834 900 000	budżet starostwa budżet gminy
		Rok 2019			
		Wykonano remonty oraz modernizacje nawierzchni dróg powiatowych, przebudowę skrzyżowania ulic Janasa, Sielanka i Starotarnowicka oraz remonty chodników: ul. Górnicza	Zarząd Dróg Powiatowych	3 656 201 1 901 000 594 742	budżet starostwa budżet gminy FDS
7.	Modernizacja i rozszerzenie zasięgu systemu zaopatrzenia w ciepło gminy Tarnowskie Góry	Rok 2018			
		Podłączono 50 budynków do sieci zasilanej z Ciepłowni Przyjaźń.	Veolia Południe Sp. z o.o.	2 966 000	środki własne
		Rok 2019			
	Podłączono 87 budynków do sieci zasilanej z Ciepłowni Przyjaźń.	Veolia Południe Sp. z o.o.	4 435 000	środki własne	

4.2. Obszar interwencji – Klimat akustyczny

<i>Nazwa zadania</i>		<i>Opis realizacji zadania</i>	<i>Jednostka odpowie - dzialna / partnerzy</i>	<i>Poniesione koszty ogółem [PLN]</i>	<i>Źródła finansowania</i>
1.	Kontrola dróg krajowych i wojewódzkich w zakresie emitowanego hałasu	Rok 2018, 2019			
		Nie prowadzono monitoringu akustycznego na terenie Tarnowskich Gór.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	-	-
2.	Modernizacja, remont, wymiana nawierzchni, przebudowa dróg, budowa nowych dróg	Rok 2018			
		Opis zrealizowanych działań w pkt 4.1 Klimat i powietrze (zadanie nr 6).	Zarząd Dróg Powiatowych	kwota jak w pkt 4.1 zad. 6	-
		Rewitalizacja toru stacyjnego nr 39, 40 w stacji Tarnowskie Góry oraz wzmocnienie podtorza linii kolejowej r 131 Chorzów Batory – Tczew wraz z robotami towarzyszącymi	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A	7 061 927	środki własne
		Rok 2019			
		Opis zrealizowanych działań w pkt 4.1 Klimat i powietrze (zadanie nr 6).	Zarząd Dróg Powiatowych	kwota jak w pkt 4.1 zad. 6	-
	Rewitalizacja toru stacyjnego nr 408, 409, 412 w stacji Tarnowskie Góry na linii kolejowej nr 131 Chorzów Batory – Tczew wraz z robotami towarzyszącymi.	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A	4 988 174	środki własne	
3.	Realizacja zieleni izolacyjnej	Rok 2018			
		Nasadzono 10 sztuk drzew w pasach drogowych dróg powiatowych: ul. Gliwicka – 2 szt., ul. Pyskowicka – 1 szt., ul. Piłsudskiego – 1 szt., ul. Pokoju – 2 szt., ul. Częstochowska – 4 szt.	Zarząd Dróg Powiatowych	4 200	budżet starostwa
		Nasadzono 116 sztuk drzew w pasach drogowych dróg krajowych: ul. Zagórska – 4 szt., ul. Obwodnica – 112 szt.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	brak danych	brak danych
		Rok 2019			
		Nasadzono 44 sztuk drzew w pasach drogowych dróg powiatowych: ul. Częstochowska – 4 szt., ul. Pyskowicka – 7 szt., Pokoju – 3 szt., Wyszyńskiego – 10 szt., ul. Bytomska – 18 szt., ul. Gliwicka – 2 szt.	Zarząd Dróg Powiatowych	13 447	budżet starostwa
	Nasadzono 36 sztuk drzew w pasach drogowych dróg krajowych: ul. Obwodnica – 36 szt.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	brak danych	brak danych	

4.	Ochrona mieszkańców przed hałasem z instalacji przemysłowych przez wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu	Rok 2018, 2019			
		Realizacja zadania polega na wydawaniu decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu dla jednostek pochodzących z obszaru gminy. W latach 2018-2019 nie wydano decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu.	Starostwo Powiatowe	-	-

4.3. Obszar interwencji – Pole elektromagnetyczne

<i>Nazwa zadania</i>		<i>Opis realizacji zadania</i>	<i>Jednostka odpowie - dzialna / partnerzy</i>	<i>Poniesione koszty ogółem [PLN]</i>	<i>Źródła finansowania</i>
1.	Ochrona mieszkańców gminy przed promieniowaniem elektromagnetycznym przez weryfikację składanych zgłoszeń instalacji wytwarzających promieniowanie elektromagnetyczne	Rok 2018			
		Przyjęto 2 zgłoszenia instalacji wytwarzających promieniowanie elektromagnetyczne od jednostek pochodzących z obszaru gminy Tarnowskie Góry	Starostwo Powiatowe	-	w ramach działalności starostwa
		Rok 2019			
		Przyjęto 5 zgłoszeń instalacji wytwarzających promieniowanie elektromagnetyczne od jednostek pochodzących z obszaru gminy Tarnowskie Góry	Starostwo Powiatowe	-	w ramach działalności starostwa
2.	Pomiary monitoringowe pól elektromagnetycznych na terenie zabudowy mieszkaniowej w Tarnowskich Górach	Rok 2018			
		Przeprowadzono pomiary okresowe w punktach pomiarowych zlokalizowanych na ul. 9-go Maja oraz na ul. Kamiennej. Nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego w środowisku.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	brak danych	budżet państwa WFOŚiGW
		Rok 2019			
	Zadanie nie było realizowane.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	-	-	

4.4. Obszar interwencji – Gospodarka wodno-ściekowa

<i>Nazwa zadania</i>		<i>Opis realizacji zadania</i>	<i>Jednostka odpowie - dzialna / partnerzy</i>	<i>Poniesione koszty ogółem [PLN]</i>	<i>Źródła finansowania</i>
1.	Przedsięwzięcia związane z ochroną wód (zarybianie, wykaszanie trawy wokół zbiorników, cieków wodnych, rowów przydrożnych)	Rok 2018			
		Wykonano czyszczenie i modernizację rowów przy ul. Jagodowej, Edukacji Narodowej, Powstańców Warszawskich, Pyskowskiej w Tarnowskich Górach.	Starostwo Powiatowe	5 000	budżet starostwa
		Dofinansowano w ramach otwartego konkursu ofert zadanie: Zarybianie wód zalewu Pniowiec przez Koło PZW nr 72 ZAMET w Tarnowskich Górach.		500	
		Konserwacja ciekłu Drama w km 22+492 ÷ 26+134	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	17 148	budżet państwa
		Koszenie skarp i dna ciekłu Stoła w km 14+539 ÷ 21+593 w ramach gwarancji po wykonanej w 2015 r. regulacji ciekłu		-	-
		Rok 2019			
		Dofinansowano w ramach otwartego konkursu ofert zadanie: Zarybianie wód zalewu Pniowiec przez koło PZW nr 72 ZAMET w Tarnowskich Górach.	Starostwo Powiatowe	1 000	budżet starostwa
Konserwacja ciekłu Pniowieckiego w km 0+00 ÷ 2+650	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	10 822	budżet państwa		
	Koszenie skarp i dna ciekłu Stoła w km 14+539 ÷ 21+593 w ramach gwarancji po wykonanej w 2015 r. regulacji ciekłu		-	-	
2.	Kontynuacja realizacji zadania pt. „ochrona GZWP 330-Gliwice, poprzez kompleksowe unieszkodliwianie odpadów wraz z rekultywacją terenów skażonych byłych Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji	Rok 2018, 2019			
		Zadanie nie było realizowane ze względu na uwarunkowania terenowe, planistyczne oraz prawne.	Starosta Tarnogórski wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej	-	-
3.	Uzgadnianie, opiniowanie, weryfikacja i wydawanie pozwoleń wodnoprawnych	Rok 2018			
		Zarząd Zlewni w Opolu wydał ... pozwolenia wodnoprawne.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	-	w ramach działalności PGW WP
	Zarząd Zlewni w Gliwicach wydał 2 pozwolenia wodnoprawne.				

		Rok 2019			
		Zarząd Zlewni w Opolu wydał ... pozwolenia wodnoprawne.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	-	w ramach działalności PGW WP
		Zarząd Zlewni w Gliwicach wydał 1 pozwolenie wodnoprawne.			
4.	Monitoring wód powierzchniowych i podziemnych z terenu gminy Tarnowskie Góry	Rok 2018			
		Monitoring wód podziemnych prowadzony był jako: - monitoring krajowy w punkcie nr Monbada 902 Repty, - monitoring badawczy wód podziemnych na zawartość trichloroetylenu i tetrachloroetylenu w punktach pomiarowych: PT-2A, PT-8, PT-6A, PT4, Elektrocarbon, 82 Staszic, Chemet, Koehler, Tagor, TEX Company, Faser.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	brak danych	budżet państwa WFOŚiGW
		Prowadzono stały monitoring wód powierzchniowych w ramach realizacji projektu: „Właściwe zarządzanie środowiskiem gwarantem zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego”. Raporty miesięczne, kwartalne i roczny były zamieszczone na stronie internetowej Starostwa.	Starosta Tarnogórski	12 054	budżet starostwa
		Rok 2019			
		Monitoring wód podziemnych prowadzony był jako: - monitoring krajowy w punktach nr Monbada 902 Repty, 1704 Tarnowskie Góry - monitoring regionalny w punkcie 0082/R Tarnowskie Góry. - monitoring badawczy wód podziemnych na zawartość trichloroetylenu i tetrachloroetylenu w punktach pomiarowych: PT-2A, PT-8, PT-6A, Elektrocarbon, Chemet, Koehler, TEX Company, Faser.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska	brak danych	budżet państwa WFOŚiGW
5.	Remont i modernizacja obiektów hydrotechnicznych oraz wykonanie regulacji cieków z obrębu gminy	Rok 2018 i 2019			
		Zadanie nie było realizowane.	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	-	-
6.	Rozwój oraz modernizacja sieci wodociągowej na terenie gminy. Wymiana rur wodociągowych zawierających azbest (do 2032 roku)	Rok 2018			
		Budowa sieci wodociągowej: ul. Tarnogórska, ul. Parkowa/Mała, ul. 11 Listopada Modernizacja sieci wodociągowej: ul. Repecka, Aleja Kwiatów/ul. Słoneczników, rejon Osiedla Kolejarzy	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	1 111 988	środki własne

		Rok 2019			
		Budowa sieci wodociągowej: ul. Poczty Gdańskiej, ul. Niedziałkowskiego, ul. Pyskowicka Modernizacja sieci wodociągowej: ul. Piłsudskiego, ul. Batalionów Chłopskich, ul. Repecka	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	1 097 466	środki własne
7.	Modernizacja sieci kanalizacyjnej w ulicach: Opolskiej, Mickiewicza, Piastowskiej, Tylnej, Karola Miarki; modernizacja kolektora głównego w Strzybnicy	Rok 2018			
		Modernizacja sieci kanalizacyjnej wraz ze studniami kanalizacyjnymi i przyłączami w ul. Mickiewicza	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	314 901	środki własne
		Rok 2019			
		Modernizacja sieci kanalizacyjnej: ul. Opolska, ul. Nowaka, ul. Tylna, ul. Bondkowskiego	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	692 826	środki własne
8.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Rok 2018			
		Osoby fizyczne dokonały 24 zgłoszeń instalacji do eksploatacji.	Właściele nieruchomości	brak danych	środki własne
		Rok 2019			
		Osoby fizyczne dokonały 24 zgłoszeń instalacji do eksploatacji.	Właściele nieruchomości	brak danych	środki własne

4.5. Obszar interwencji – Gleby

<i>Nazwa zadania</i>		<i>Opis realizacji zadania</i>	<i>Jednostka odpowie - dzialna / partnerzy</i>	<i>Poniesione koszty ogółem [PLN]</i>	<i>Źródła finansowania</i>
1.	Prowadzenie rejestru zawierającego informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleby lub ziemi	Rok 2018, 2019			
		Rejestr bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku oraz rejestr historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi prowadzone są przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w wersji elektronicznej.	Generalny Inspektorat Ochrony Środowiska	-	w ramach prowadzonej działalności
2.	Likwidacja zwałowisk odpadów niebezpiecznych poprzez unieszkodliwienie oraz rekultywację terenów po Zakładach Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji	Rok 2018, 2019			
		Zadanie nie było realizowane ze względu na uwarunkowania terenowe, planistyczne oraz prawne.	Starosta Tarnogórski wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej Likwidator	-	-

3.	Prowadzenie monitoringu gleby oraz badań kontrolnych jakości stanu gleby zlokalizowanych na terenie gminy	Rok 2018, 2019			
		Zadanie nie było realizowane.	WIOŚ Państwowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna	-	-
4.	Organizacja szkoleń dla rolników obejmujących Zasady Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych	Rok 2018 i 2019			
		W latach 2018-2019 zorganizowano 2 szkolenia dla rolników, udzielono ok. 1200 porad indywidualnych dotyczących zapobiegania zanieczyszczeniom wody i gleby, ograniczania ŚOR w uprawach, doboru ŚOR oraz biologicznego i agrotechnicznego zwalczania agrofagów. Duży nacisk stawiany był na wdrażanie dyrektywy azotanowej w zakresie sporządzania planów nawożenia azotem. Udział rolników w ww. formach doradztwa był bezpłatny.	Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Tarn-Górach z siedzibą w Nakle Śląskim	-	w ramach prowadzonej działalności

4.6. Obszar interwencji – Gospodarka odpadami

<i>Nazwa zadania</i>		<i>Opis realizacji zadania</i>	<i>Jednostka odpowie - dzialna / partnerzy</i>	<i>Poniesione koszty ogółem [PLN]</i>	<i>Źródła finansowania</i>
1.	Rozwijanie sieci zbiórek zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	Rok 2018 i 2019			
		Zadanie nie było realizowane.	Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o.o.	-	-
2.	Zwiększenie odzysku odpadów biodegradowalnych	Rok 2018			
		Zakup pojemników na odpady ulegające biodegradacji	Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o.o.	55 930	środki własne
		Rok 2019			
		Zakup pojemników na odpady ulegające biodegradacji, rozdrabniacza wolnoobrotowego, ładowarki, agregatu do dezynfekcji, prowadzenie monitoringu oraz rozbudowa sieci wodociągowej	Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o.o.	2 174 333	środki własne
3.	Rekultywacja zamkniętego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne przy ul. Laryszowskiej w Tarnowskich Górach - Rybnej	Rok 2018			
		Wykonywano prace rekultywacyjne oraz prowadzono monitoring składowiska	Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o.o.	1 464 940	środki własne
		Rok 2019			
		Zakończono rekultywację składowiska w Rybnej oraz prowadzono monitoring składowiska	Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o.o.	1 126 800	środki własne

4.	Likwidacja zwałowisk odpadów niebezpiecznych poprzez unieszkodliwianie oraz rekultywację terenów po Zakładach Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji	Rok 2018, 2019			
		Zadanie nie było realizowane ze względu na uwarunkowania terenowe, planistyczne oraz prawne.	Starosta Tarnogórski wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej Likwidator	-	-

4.7. Obszar interwencji – Zasoby przyrodnicze

<i>Nazwa zadania</i>		<i>Opis realizacji zadania</i>	<i>Jednostka odpowie - dzialna / partnerzy</i>	<i>Poniesione koszty ogółem [PLN]</i>	<i>Źródła finansowania</i>
1.	Przebudowa zieleni przyulicznej dróg przebiegających przez teren gminy	Rok 2018			
		Wykonano: – cięcia pielęgnacyjne, cięcia techniczne – 57 szt. – nasadzenia drzew – 10 szt. – ścinkę drzew – 48 szt. – mechaniczne karczowanie pni – 17 szt. – cykliczne uprzążanie pasów zieleni wokół „rond”: Ranoszka, Blachnickiego, Klapucha, Solidarności, wzdłuż ul. Piłsudskiego, skarp w ciągu ul. Nakielskiej, wyspy na skrzyżowaniu ul. Grodzkiej i Słowackiego (zielen niska), oraz strzyżenie trawników i ręczne odchwaszczanie.	Zarząd Dróg Powiatowych	46 521	budżet starostwa
		Rok 2019			
		Wykonano: – cięcia pielęgnacyjne, cięcia techniczne – 10 szt. – nasadzenia drzew – 44 szt. – ścinkę drzew – 28 szt. – mechaniczne karczowanie pni – 11 szt. – cykliczne uprzążanie pasów zieleni wokół „rond”: Ranoszka, Blachnickiego, Klapucha, Solidarności, wzdłuż ul. Piłsudskiego, skarp w ciągu ul. Nakielskiej, wyspy na skrzyżowaniu ul. Grodzkiej i Słowackiego (zielen niska) oraz strzyżenie trawników i ręczne odchwaszczanie.	Zarząd Dróg Powiatowych	49 924	budżet starostwa
2.	Zrównoważona gospodarka leśna	Rok 2018			
		Realizowano zadania z zakresu edukacji leśnej (warsztaty dla dzieci i młodzieży, porządkowanie lasu), ochrony upraw przed	Nadleśnictwo Świerklaniec	565 610	środki własne WFOŚiGW

		zwierzyną, ochrony przed owadami, grzybami i innymi patogenami, ochrony przeciwpożarowej oraz przebudowy drzewostanu. W ramach ochrony przyrody wywieszono budki lęgowe dla ptaków oraz schrony dla nietoperzy.			
Rok 2019					
		Realizowano zadania z zakresu edukacji leśnej (warsztaty dla dzieci i młodzieży, porządkowanie lasu), ochrony upraw przed zwierzyną, ochrony przed owadami, grzybami i innymi patogenami, ochrony przeciwpożarowej oraz przebudowy drzewostanu. W ramach ochrony przyrody wywieszono budki lęgowe dla ptaków oraz schrony dla nietoperzy.	Nadleśnictwo Świerklaniec	719 570	środki własne WFOŚiGW
3.	Współdziałal w tworzeniu prawnych i organizacyjnych form ochrony obszarów o znaczeniu ponadlokalnym	Rok 2018 i 2019			
		Nie ustanowiono nowych form ochrony przyrody (obszarów Natura 200, rezerwatów przyrody) na terenie gminy Tarnowskie Góry	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska	-	-
4.	Czynna ochrona zwierząt	Rok 2018			
		Dofinansowano w ramach otwartego konkursu ofert zadania: – ekologia i ochrona pszczół, – odtworzenie obniżonego stanu populacji bażanta poprzez introdukcję na terenie obwodu łowieckiego nr 100.	Starostwo Powiatowe	6 750	budżet starostwa
Rok 2019					
		Dofinansowano w ramach otwartego konkursu ofert zadania: – ekologia i ochrona pszczół, – odtworzenie obniżonego stanu populacji bażanta poprzez introdukcję na terenie obwodu łowieckiego nr 100.	Starostwo Powiatowe	6 800	budżet starostwa

4.8. Obszar interwencji – Edukacja ekologiczna

<i>Nazwa zadania</i>		<i>Opis realizacji zadania</i>	<i>Jednostka odpowie - dzialna / partnerzy</i>	<i>Poniesione koszty ogółem [PLN]</i>	<i>Źródła finansowania</i>
1.	Prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony środowiska	Rok 2018			
		Dofinansowano w ramach otwartego konkursu ofert zadania: „Dbamy o czysty świat, choć mamy mało lat” „Harcerska Szkoła Ekologii”	Starostwo Powiatowe	7 950	budżet starostwa
Rok 2019					
		Dofinansowano w ramach otwartego konkursu ofert zadanie: „Dbamy o czysty świat, choć mamy mało lat”	Starostwo Powiatowe	1 300	budżet starostwa

5. MONITORING EFEKTÓW DZIAŁALNOŚCI ŚRODOWISKOWEJ

W celu oceny rezultatów realizacji Programu ochrony środowiska zestawiono dane wyjściowe z 2014 r. z danymi z przedziału lat 2016-2018, dla których pozyskano informacje z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Do czasu sporządzenia niniejszego raportu nie zostały opublikowane dane statystyczne za 2019 r.

Tabela 12 Wskaźniki efektywności realizacji celów „Programu ochrony środowiska Gminy Tarnowskie Góry do roku 2021”

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2014 rok	2016 rok	2017 rok	2018 rok
Ochrona klimatu i jakości powietrza						
1	Ludność korzystająca z sieci gazowej	%	74,0	74,1	74,0	73,9
2	Zużycie gazu na 1 mieszkańca	m ³ /rok	105,8	123,5	137,7	138,5
3	Zużycie energii elektrycznej ogółem	GWh	48,03	48,27	49,50	49,01
4	Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca	kWh/rok	787,6	789,5	807,6	799,1
5	Sprzedaż energii cieplnej w ciągu roku	GJ	528 408	542 285	570 219	536 141
6	Ilość wskaźników z przekroczeniem wartości docelowych substancji w powietrzu	sztuki	3	2	2	2
7	Średnioroczne stężenia zanieczyszczeń pyłowych (pyłu PM10) na stanowisku pomiarowym w Tarnowskich Górach	µg/m ³	43	38	38	39
Hałas						
8	Liczba punktów monitoringu hałasu, w których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych	sztuki	-	-	-	-
9	Drogi o nawierzchniach cichych	km	-	-	-	-
Pole elektromagnetyczne						
10	Liczba osób narażonych na ponadnormatywne PEM	osoba	0	0	0	0
Gospodarowanie wodami						
11	Udział punktów pomiarowych wód podziemnych, dla których wykazano dobry stan chemiczny wód	%	50	100	100	100
12	Udział JCWP o wskazanym co najmniej dobrym stanie wód	%	50	50	50	50
Gospodarka wodno-ściekowa						
13	Ilość ścieków odprowadzanych do kanalizacji ogółem	dam ³ /rok	1 802	1 952	1 930	1 973
14	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	%	81,7	87,4	87,6	82,2
15	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	98,7	98,7	98,7	98,7
16	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	83,4	85,7	86,1	86,0
17	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (wg KPOŚK)	km	196,8	252,6	271,8	277,2
18	Zużycie wody w gospodarstwach domowych	m ³ /rok	1 679 500	1 645 000	1 703 300	1 758 400
19	Zużycie wody w przemyśle	m ³ /rok	123 000	146 000	122 000	97 000
20	Zużycie wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca	m ³ /rok	38,4	38,1	39,4	40,6

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (wg Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Tarnowskie Góry)						
22	Odpady komunalne zebrane w ciągu roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca	kg/rok	323	399	363	381
23	Masa odebranych odpadów komunalnych ogółem	Mg/rok	21 396	23 932	21 415	22 426
24	Liczba mieszkańców deklarujących selektywną zbiórkę odpadów	osoby	53 003	50 339	51 720	52 607
25	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło	%	15,88	20,90	22,39	163 ¹
26	Poziom odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	%	0	0	32,47	9
Tereny przemysłowe i zdegradowane						
27	Ilość odpadów na terenach wymagających rekultywacji lub rewitalizacji	m ³	425 000	425 000	425 000	425 000
Zasoby przyrodnicze						
28	Powierzchnia lasów na terenie gminy	ha	3 026,1	3 027,8	3031,0	3150,0
29	Powierzchnia prawnie chroniona ogółem	ha	263,1	263,1	263,1	263,1
30	Obszary Natura 2000	sztuki	1	1	1	1
31	Parki krajobrazowe	sztuki	0	0	0	0
32	Rezerваты przyrody	sztuki	1	1	1	1
33	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	sztuki	2	2	2	2
34	Pomniki przyrody	sztuki	111	111	107	102
35	Szlaki turystyczne	sztuki	5	5	5	5
36	Trasy rowerowe	km	10,5	22	22	22
Poważne awarie przemysłowe						
37	Liczba zakładów w rejestrze potencjalnych sprawców poważnych awarii	sztuki	0	0	0	0
38	Liczba zdarzeń o znamionach poważnej awarii na terenie Gminy	sztuki	0	0	0	0
Edukacja ekologiczna						
39	Liczba przeprowadzonych akcji dotyczących ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju	sztuki	17	16	17	15

6. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Niniejszy raport został sporządzony w celu określenia postępu w osiągnięciu wyznaczonych celów poprzez realizację poszczególnych zadań wynikających z *Programu ochrony środowiska gminy Tarnowskie Góry do roku 2021* - w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2019 r.

Program ochrony środowiska gminy Tarnowskie Góry do roku 2021 stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w gminie. Głównym jego założeniem jest przede wszystkim poprawa stanu środowiska naturalnego, efektywne zarządzanie środowiskiem, zapewnienie skutecznych mechanizmów chroniących środowisko przed degradacją oraz stworzenie warunków do wdrażania wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Zadania zawarte w *Programie* są sukcesywnie realizowane w ramach różnych przedsięwzięć podejmowanych zarówno przez Urząd Miejski, instytucje państwowe, zakłady przemysłowe, a także organizacje pozarządowe.

¹ Wysoki poziom recyklingu w 2018 r. wynika z ujęcia w obliczeniach danych dotyczących frakcji oddawanych przez mieszkańców do punktów skupu surowców wtórnych położonych na terenie gminy Tarnowskie Góry.

Prawie wszystkie zadania zaplanowane w *Programie* do realizacji w latach 2018-2019 zostały zrealizowane. Stopień realizacji zadań uzależniony był w głównej mierze od możliwości finansowych Gminy oraz jednostek zewnętrznych. Wśród zadań niezrealizowanych w latach 2018-2019 można wymienić zadanie własne Gminy związane ze budową zbiorników retencjonujących wody deszczowe (zadanie planowane do realizacji w latach następnych). Natomiast wśród zadań monitorowanych Starostwo Powiatowe nie kontynuowało działania pn. „Ochrona GZWP 330-Gliwice, poprzez kompleksowe unieszkodliwianie odpadów wraz z rekultywacją terenów skażonych byłych Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji” ze względu na ograniczenia wynikające z uwarunkowań terenowych, planistycznych i prawnych.

Zrealizowane przedsięwzięcia przyczyniły się do poprawy warunków środowiskowych na terenie gminy. Osiągnięte zostały przyjęte w *Programie* cele oraz kierunki interwencji, wynikające z polityki ochrony środowiska.

Duża ilość zaplanowanych działań w obszarach interwencji: „klimat i powietrze” oraz „gospodarka wodno-ściekowa” wynika z identyfikacji ich jako obszarów problemowych. Niemniej jednak, dzięki realizacji założonych planów w zakresie ograniczania tzw. niskiej emisji, jakość powietrza na terenie gminy sukcesywnie się poprawia, co przejawia się m.in. poprzez coraz to niższe średnioroczne stężenia pyłów zawieszonych oraz metali ciężkich w powietrzu atmosferycznym. Wykonana termomodernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych oraz placówek oświatowych pozwala na znaczne zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz budynków komunalnych. Dzięki pozyskaniu środków zewnętrznych zadanie kontynuowane będzie również w kolejnych latach. Z kolei dotacje udzielane osobom fizycznym do termomodernizacji budynków mieszkalnych jednorodzinnych (wymiany źródeł ciepła oraz ocieplenia budynków) przyczyniły się do osiągnięcia założonego celu poprzez zmniejszenie niskiej emisji z budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Zgodnie z przyjętym *Programem ograniczenia niskiej emisji dla gminy Tarnowskie Góry* zadanie realizowane będzie do 2020r. ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Ponadto, w celu propagowania odnawialnych źródeł energii, Gmina Tarnowskie Góry przystąpiła do projektu, w ramach którego mieszkańcy miasta będą mogli otrzymać dotacje do montażu instalacji fotowoltaicznych, pomp ciepła, paneli solarnych lub kotłów na biomasę. Projekt pozwoli na modernizację ok. 800 prywatnych gospodarstw domowych i realizowany będzie w kolejnych latach.

Sukcesywna modernizacja, remonty oraz przebudowa dróg przyczyniają się do zmniejszenia niskiej emisji pochodzącej z transportu. Zadanie związane z zagospodarowaniem terenów zieleni izolacyjnej w pasach drogowych dodatkowo pozwala na zapewnienie mieszkańcom dobrego klimatu akustycznego. W tym miejscu warto wspomnieć, że w latach 2018-2019 Gmina rozpoczęła działania przygotowawcze w ramach projektu pn. „Rozbudowa centrum przesiadkowego wraz z budową infrastruktury rowerowej w mieście Tarnowskie Góry”. Realizacja inwestycji, zaplanowana na kolejne lata, zapewni poprawę jakości powietrza na terenie gminy poprzez popularyzowanie ekologicznych źródeł transportu.

W obszarze interwencji: „gospodarka wodno-ściekowa” założonym celem *Programu* jest osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych. Jest on możliwy do uzyskania dzięki zrealizowanemu ze środków Funduszu Spójności w ubiegłych latach projektowi pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz oczyszczalni ścieków komunalnych w Tarnowskich Górach”. W okresie objętym raportem zakończono budowę kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Pniowiec. Wykonywano również działania uzupełniające, polegające na budowie kanalizacji sanitarnej i deszczowej w obszarach nieobjętych wcześniejszym projektem, co wynika z postępującej urbanizacji miasta. Dodatkowo, w latach 2018-2019 Gmina udzieliła osobom fizycznym 228 dotacji celowych na dofinansowanie inwestycji w zakresie podłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej. Zlikwidowane w ten sposób zbiorniki bezodpływowe wpłynęły korzystnie na poprawę jakości wód powierzchniowych i płytkich wód podziemnych oraz zmniejszenie zanieczyszczenia wód związkami organicznymi. Do właściwego kształtowania stosunków wodnych przyczynia się również bieżąca konserwacja rowów melioracyjnych oraz cieków przepływających przez teren gminy, a także promowanie dobrych praktyk rolniczych wśród rolników poprzez organizowanie szkoleń.

Obszar interwencji „gospodarka komunalna” obejmuje kierunki interwencji w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami. Działania zmierzające do objęcia systemem odbioru odpadów jak największej ilości mieszkańców przyczyniają się do zmniejszenia ilości odpadów zmieszanych trafiających bezpośrednio na składowisko, a także umożliwiają odzysk i ponowne wykorzystanie odpadów zebranych w sposób selektywny. Ponadto, sukcesywna likwidacja dzikich wysypisk zlokalizowanych na terenie gminy wpływa na zmniejszenie uciążliwości związanych z odpadami oraz poprawę bezpieczeństwa ludzi, zwierząt i roślin poprzez eliminację potencjalnych źródeł zanieczyszczenia środowiska. W latach 2018-2019 Gmina udzieliła także 5 dotacji dla osób fizycznych do usunięcia, transportu i unieszkodliwienia azbestu z nieruchomości położonych na terenie gminy. Dodatkowo, dzięki rozpowszechnianiu ulotek oraz prowadzeniu serwisu internetowego dedykowanego gospodarce odpadami komunalnymi, wzrasta świadomość mieszkańców w zakresie m.in. właściwej segregacji odpadów. W tym miejscu warto również wspomnieć, że w okresie objętym raportem, zgodnie z wydaną w dniu 04.07.2016 r. decyzją Marszałka Województwa Śląskiego, nastąpiło zamknięcie składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Tarnowskich Górach – Rybnej ul. Laryszowska. Z dniem 30.06.2016 r. zaprzestano przyjmowania odpadów do unieszkodliwiania i przystąpiono do rekultywacji, która zakończyła się w 2019 r.

Bardzo istotnym z punktu widzenia ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszarem interwencji jest także dbałość o tereny zieleni urządzonej oraz wzmocnienie świadomości ekologicznej mieszkańców. Dzięki dużej ilości akcji ekologicznych, prowadzonych zarówno w placówkach oświatowych, jak i w strukturach pozaszkolnych, możliwe jest osiągnięcie założonego celu poprzez zapewnienie udziału społeczeństwa w aktywnych działaniach na rzecz poprawy stanu środowiska na terenie gminy. Mimo, iż prowadzenie edukacji ekologicznej jest procesem długotrwałym, to rozpropagowanie i utrwalenie proekologicznych nawyków wśród mieszkańców jest możliwe dzięki organizacji cyklicznych akcji, do których zalicza się m. in. „Tarnogórskie Święto Drzewa”, „Sportowy Eko-Turniej” czy też warsztaty edukacyjno-ekologiczne „Eko-kraina”. Prowadzenie regularnych i urozmaiconych kampanii ekologicznych przekłada się na zwiększenie zainteresowania mieszkańców produktami i rozwiązaniami przyjaznymi dla środowiska naturalnego.

Oprócz powyższego, na terenie gminy Tarnowskie Góry prowadzone są systematyczne działania zmierzające do ochrony bioróżnorodności oraz kształtowania terenów leśnych. Na bieżąco wykonywane są prace pielęgnacyjno-porządkowe obejmujące tereny zieleni miejskiej oraz obszary chronione. Prowadzona jest także czynna ochrona zwierząt, m.in. poprzez zabezpieczanie i utrzymywanie siedliska wydry (objętej ochroną prawną) w rejonie stawów w dzielnicy Pniowiec. W latach 2018-2019 wykonano dokumentację projektową dla zadania pn. „Rewaloryzacja zabytkowego pogórniczego Parku Miejskiego w Tarnowskich Górach”, którego głównym celem jest przywrócenie historycznego układu kompozycyjno-przestrzennego parku. Realizacja projektu w przyszłości pozwoli na odtworzenie pierwotnego klimatu Parku Miejskiego z jednoczesnym utworzeniem nowych miejsc rekreacji, spełniających współczesne zapotrzebowania odwiedzających.

Niezależnie od powyższego, poza nierozwiązaną do końca kwestią Zakładów Chemicznych, na terenie Tarnowskich Gór istnieją jeszcze inne tematy trudne i problemowe. Przykładem może być uciążliwość zapachowa związana z działalnością instalacji pn.: „składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Tarnowskich Górach – Rybnej ul. Laryszowska”, pomimo zakończenia eksploatacji kwatery składowiska. W skład instalacji zlokalizowanej przy ul. Laryszowskiej w Rybnej wchodzi bowiem również inne elementy, w tym kompostownia przyzmoła, która w dalszym ciągu jest źródłem interwencji mieszkańców, głównie ze względu na uciążliwość zapachową powodowaną okresowym przewracaniem kompostu. Wszystkie interwencje dotyczące uciążliwości składowiska w Rybnej, kierowane do Burmistrza Miasta w raportowanym okresie, przesyłane były zgodnie z kompetencjami do Delegatury w Częstochowie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach. Przeprowadzane dotychczas przez WIOŚ kontrole na składowisku nie wykazały nieprawidłowości.

Podsumowując, duża ilość dotychczas zrealizowanych działań z zakresu ochrony środowiska pozwala na stwierdzenie, że *Program ochrony środowiska gminy Tarnowskie Góry do roku 2021* wdrażany jest w sposób efektywny, a podejmowane działania są adekwatne do zidentyfikowanych problemów ekologicznych i przyczyniają się do osiągnięcia założonych w *Programie* celów.